

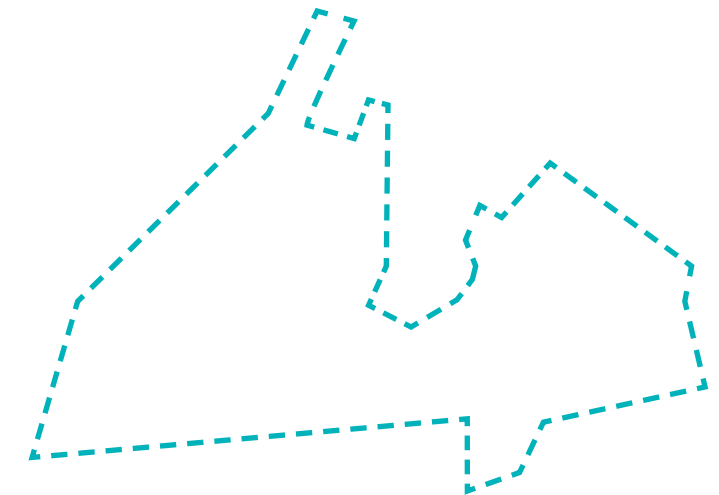
Utvecklingsplan för Vilsta friluftsområde
UTKAST: 2019-02-25

Sammanfattning

Friluftsområdet Vilsta med skog, gräsytor och bad erbjuder ett rikt friluftsliv och föreningsliv, med bland annat motions- och skidspår, skidbacke, badplats, discgolf och ridskola. Det finns även en kommunal gymnastikhall och en idrottshall, en camping, ett sporthotell samt en restaurang som arrenderas. Skidbacken har höjts med cirka 10 fallmeter inför vintersäsongen 2018/2019 och fem nya konstsnökanoner har köpts in, för ökad produktion av konstsnö vintertid.

Utvecklingsplanen är ett strategiskt dokument för områdets utveckling utifrån ett helhetsperspektiv, på såväl kort sikt, som på långt sikt. Utvecklingsplanen bygger vidare på tidigare utförd förstudie och utredning, med syftet att ge en enhetlig bild och stöd i fortsatt investeringsplanering. Arbetet med utvecklingsplanen är ett samarbete mellan Eskilstuna kommuns kultur- och fritidsförvaltning och stadsbyggnadsförvaltning. Dokumentet har tagits fram i samarbete med Tyréns AB.

Under avsnittet 1. Inledning presenteras syfte, mål och arbetssätt med utvecklingsplanen samt vilken avgränsning som har gjorts. Visionen för Vilsta friluftsområde presenteras i avsnitt 3 och en nulägesbeskrivning och analys av området idag ges i avsnitt 2. Det ligger till grund för ett antal utvecklingsförslag kring hur området kan utvecklas på kortare och längre sikt. Utvecklingsförslagen presenteras i avsnitt 4. I avsnitt 5 föreslås en prioriteringsordning för genomförandet av utvecklingsförslagen. I avsnitt 7 (bilaga 1) presenteras förslag som skulle behöva vidare utredning och som därför inte har inkluderats i utvecklingsplanen. Övriga förslag som har utretts, men av olika anledningar utesluts, presenteras i avsnitt 8 (bilaga 2). De förslag som togs fram i samband med förstudien år 2015 presenteras i avsnitt 9 (bilaga 3) och slutligen ges en genomgång av Vilsta naturreservat i avsnitt 10 (bilaga 4).

Arbetsgrupp:

Malin Göransson, Arenor och Scener, KFF
Malin Christensson, Projekt- och GIS-avdelningen, SBF
Anna Wennberg, Tyréns AB
Joakim Malmquist, Tyréns AB

Styrgrupp:

Mattias Albers, Arenor och Scener, KFF
Anders Enesved, Projekt- och GIS-avdelningen, SBF
Charlotte Mörn, Park. och Naturavdelningen, SBF

Föreningar och aktörer som deltagit:

Vilsta Sporthotell
Eskilstuna Naturskyddsförening (ENF)
Ornitologiska Klubben i Eskilstuna (OKE)
Eskilstuna Bangolfklubb (EBGK)
Idrottsklubben Eskilstunagymnasterna (IKEG)
Eskilstuna Gymnastikförening (EGF)
Tunafors Sportklubb (TSK)
Eskilstuna Kanotklubb
Eskilstunaortens Ryttaförening
Eskilstuna Discgolfklubb
Eskilstuna OL (EOL)
Funktionsrätt Sörmland
Korpen Eskilstuna

Illustrationer:

Daniela Lundin Hatje, Projekt- och GIS-avdelningen, SBF
Malin Christensson, Projekt- och GIS-avdelningen, SBF
Theodor Berg, Tyréns AB

Foton:

Eskilstuna Kommun eller Tyréns AB, om inget annat anges.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte.....	5
1.3. Mål	5
1.4. Begreppsförklaring	5
1.5. Avgränsning och prioritering.....	6
1.6. Organisation och arbetssätt	7
2. Vilsta idag	8
2.1. Identitet	8
2.2. Befintliga förhållanden	8
2.3. Ett friluftsområde med många sidor.....	9
2.4. Befintliga trafikstrukturer	10
2.5. Befintlig byggnadsstruktur	11
2.6. Fyra viktiga värdeord	12
2.7. Befintliga sommaraktiviteter	14
2.8. Befintliga vinteraktiviteter	15
3. Vision	17
4. Utvecklingsförslag	18
4.1. Vilstas identitet och utveckling.....	18
4.2. Trafikstrukturer	19
4.3. Gång- och cykel-trafik.....	20
4.4. Busstrafik.....	21
4.5. Biltrafik och parkering	22
4.6. Dragning av längdskidspår	23
4.7. Skyltning	24
4.8. Illustrationsplan sommaraktiviteter	26
4.9. Illustrationsplan vinteraktiviteter.....	28
4.10. Utvecklingsförslag kopplade till värdeorden	30
4.11. Koppling till visionen.....	31
5. Genomförande.....	32
6. Bildförteckning	34
7. Bilaga 1: förslag att utreda vidare.....	36
7.1. Bebyggelsestrukturer	36
7.2. Tillfällig dragning av längdspår	37
7.3. Entré till Vilsta camping	38
7.4. Upplevelseslinga Vilsta - Skjulsta.....	39
8. Bilaga 2: uteslutna förslag.....	40
8.1. Gång- och cykelväg genom skogen	40
8.2. Busslinga runt området.....	41
8.3. Utveckling av bangolf intill befintliga banor	42
9. Bilaga 3: sammanställning av åtgärdsplan, 2015	43
10. Bilaga 4: Vilsta Naturreservat	44

1. Inledning

I detta avsnitt presenteras bakgrund till projektet, syfte och mål, samt avgränsning och prioritering.

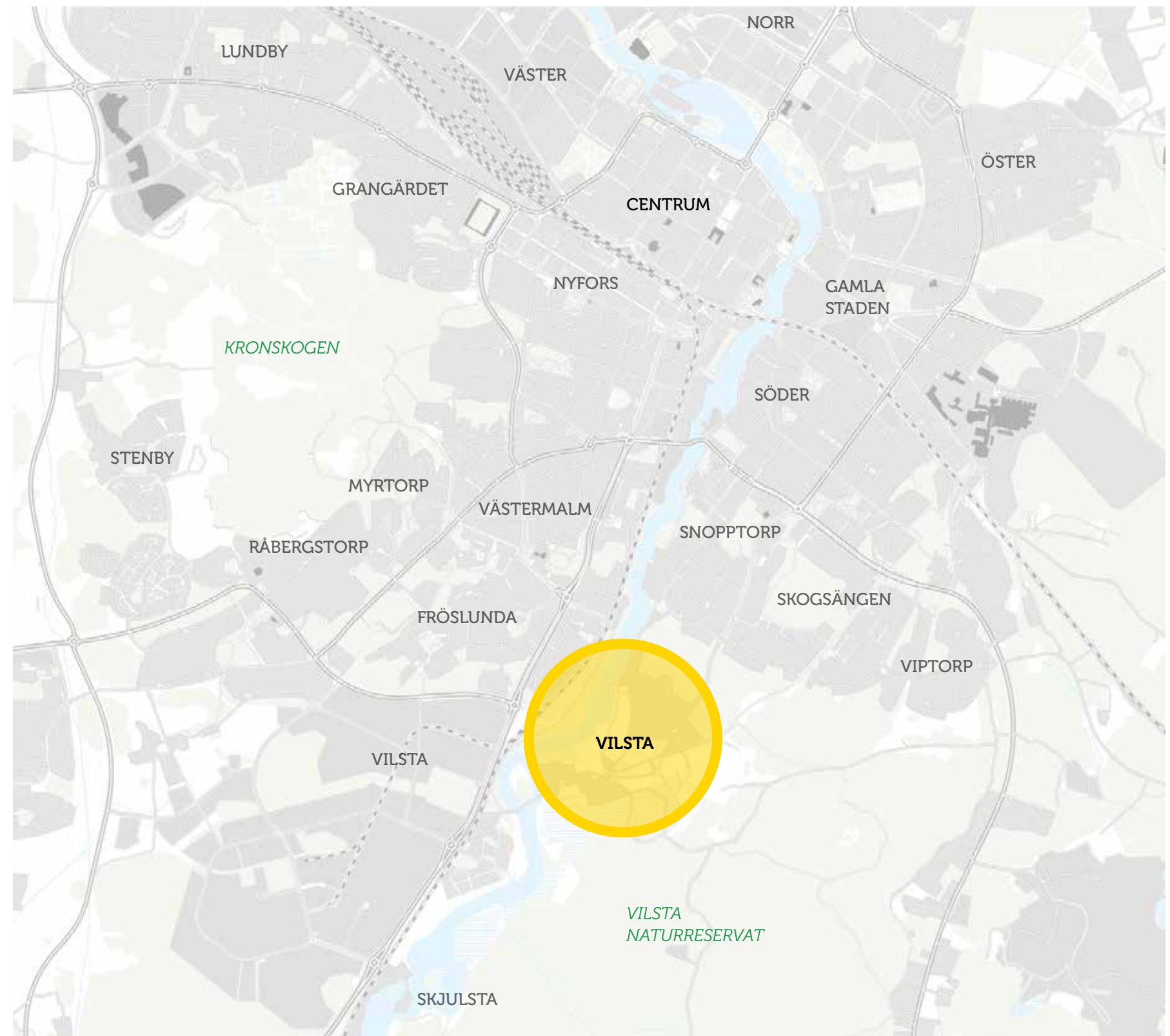
1.1. Bakgrund

Vilsta friluftsområde är centralt beläget i Eskilstuna. Området har redan idag ett stort utbud av aktiviteter och ett rikt föreningsliv och friluftsliv. Vilsta erbjuder motions- skid- och mountainbikespår, skidbacke, badplats, discgolf och ridskola. Det finns även två idrottshallar, en camping, ett sporthotell och en restaurang. Vilstas huvudsakliga styrka består i att man erbjuder ett stort utbud av olika aktiviteter både dagtid och kvällstid, sommar och vinter. En stor del av aktivitetsutbudet är dessutom kostnadsfritt.

Vilstas läge i staden är en stor tillgång; det nås lätt och snabbt med cykel, buss eller bil eller gående för de i närområdet. Det är en viktig resurs för Eskilstuna tätort, men även för Sörmland och angränsande län, då träningsläger inom olika idrotter förläggs hit. Längdspåren lockar allt fler tack vare konstsnöspår och nya aktiviteter har kommit till de senaste åren.

Delar av området som benämns som Vilsta friluftsområde är ett statligt naturreservat och natura 2000-område. Tack vare att reservatet upprättades har området kunnat behålla sin karaktär och höga naturvärden. Länsstyrelsen Södermanland ansvarar för naturreservatet, medan Eskilstuna kommun är utsedd att förvalta det, med hjälp av en befintlig skötselplan. Närheten till naturreservatet skapar goda förutsättningar för rekreation i området och många av de befintliga aktiviteterna som utövas i Vilsta sker inom naturreservatet. Naturreservatet knyter även samman Vilsta friluftsområde med Skjulsta friluftsområde.

Diskussion om utvecklingen och behoven i Vilsta har pågått under flera år, men en samlad bild har saknats. Delar av området och byggnaderna är i behov av upprustning och en tydligare planering och utformning av ytorna behövs. Det är viktiga bakgrundsfaktorer för att synliggöra behoven av resurser och åtgärder i det kommunala arbetet. Ett arbete inleddes under 2015, då en förstudie för Vilsta friluftsområde togs fram. Förstudien resulterade i ett antal åtgärdsförslag, som går att läsa i bilaga 3.

1.2. Syfte

Syftet med utvecklingsplanen är att ge vägledning för en framtida utveckling och förbättring av området. Syftet är också att med hjälp av utvecklingsplanen skapa bättre förutsättningar för ett attraktivt område som är tryggt, jämställt och tillgängligt, för såväl invånare som besökare, oavsett bakgrund eller ålder.

1.3. Mål

Utvecklingsplanen ska bidra till att Vilsta friluftsområde blir ett mer attraktivt område och har en trygg utemiljö, med ökad användning av såväl föreningsliv som allmänhet, både invånare i och besökare till kommunen.

- Vilsta har en tydlig identitet
- Vilsta friluftsområde ska användas av människor i alla åldrar, med olika bakgrund, kön, intressen och behov.
- Området ska även fortsättningsvis erbjuda aktivitetsmöjligheter, både genom föreningar och på eget initiativ.
- Vilsta ska vara ett område där det sker aktiviteter både dagtid och kvällstid, såväl som under sommarhalvåret och vinterhalvåret.
- Vilsta ska vara lätt att hitta till och röra sig inom. Alla ska kunna ta del av information och servicefunktioner, samt de aktiviteter som erbjuds.
- Vilsta upplevs som en levande och trygg plats under hela året.

Mätbara kvalitetsmål

- Skyltning till området ska vara av god kvalitet
- Områdets utformning av entréerna och skyltning ska vara informativa
- Belysning i området ska bidra till trygghetskänsla
- Området används av människor i alla åldrar och med olika bakgrund, intressen och behov
- Området används till en variation av aktiviteter

1.4. Begreppsförklaring

Friluftsliv: Vilsta ska vara ett område som är attraktivt för såväl allmänheten som för föreningsliv och näringsidkare. Med friluftsliv menas vistelse utomhus i natur- och kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling. Det är, i enlighet med den officiellt vedertagna definitionen (Förordning (2003:133) om statsbidrag till friluftsorganisationer, Svensk författningssamling 2003:133).

Tillgänglighet: möjligheten att kunna ta sig till och från området, att röra sig inom området, att kunna ta del av information och servicefunktioner samt de aktiviteter som erbjuds.

Trygghet: den upplevda tryggheten, det vill säga att besökare som kommer till Vilsta ska känna sig trygga att vistas på området.

Utvecklingsplanen ska på olika sätt bidra till att förbättra den upplevda tryggheten på området. Det görs bland annat genom förslag på fysiska åtgärder och genom att skapa förutsättningar för en levande plats året om.

Jämställdhet: att sträva efter och främja att besökarna har en så jämn fördelning mellan kvinnor och män som möjligt, men också att det i vissa fall tas särskild hänsyn till åtgärder eller insatser. Det kan handla om trygghetsskapande åtgärder eller analys av användning och funktioner.

Mångfald: utvecklingsplanen ska bidra till att skapa möjligheter för mångfald, i såväl aktiviteter som hos besökare. Detta innebär att Vilsta ska erbjuda något för alla kön och alla åldrar, oavsett funktionsförmåga och socioekonomisk situation. Bredden av aktiviteter och funktioner i Vilsta ska fortsätta värderas högt, för att besökare oavsett bakgrund ska känna sig välkomna och vilja komma dit.

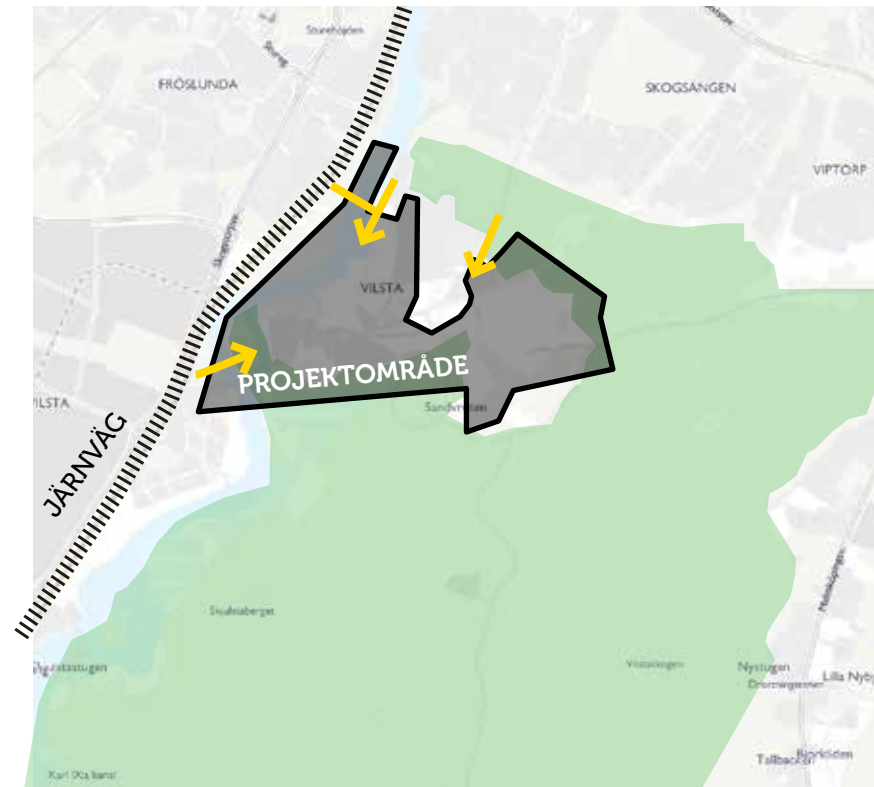
Aktivitet Rekreation Natur
Sommar Tillgänglighet Friluftsliv
Lek Mångfald Sport Trygghet
Vardagsmotion Jämställdhet Vinter

1.5. Avgränsning och prioritering

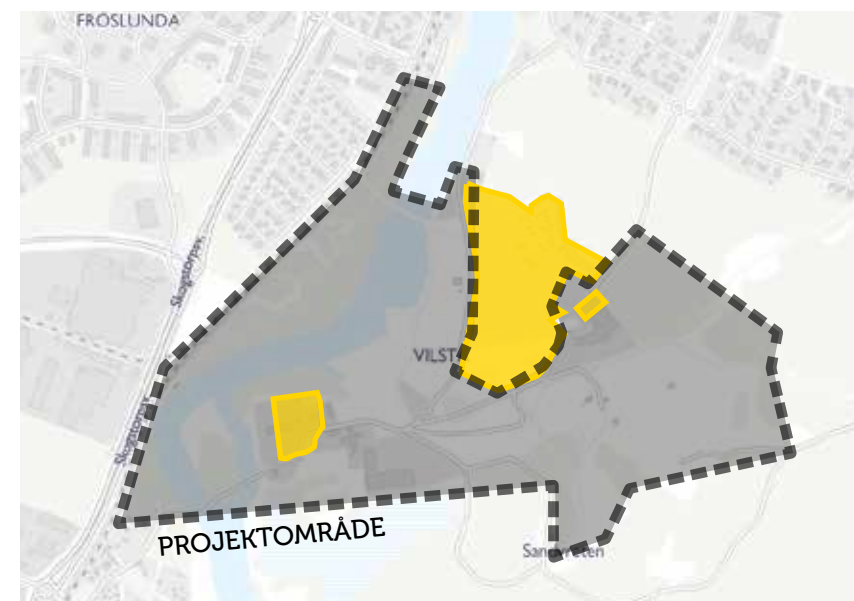
Aktuellt projektområde för utvecklingsplanen fokuserar på den centrala och bebyggda ytan av Vilsta friluftsområde. Även om området har en tydlig koppling till Skjulsta friluftsområde, berörs inte detta närmare i utvecklingsplanen. Projektområdet avgränsas av järnvägen i väst, naturreservatet i öst och söder, samt området kring Vilsta camping och Sporthotell i norr. Projektområdet sträcker sig på vissa ställen innanför naturreservatsgränsen. I de fall där föreslagna åtgärder i utvecklingsplanen går innanför naturreservatets gräns följs de riktlinjer och skötselmål som finns i naturreservatets skötselplan. De förslag som ligger utanför själva projektområdet, men som kan vara relevanta för helhetsutvecklingen av Vilsta friluftsområde presenteras i bilaga 1.

I utvecklingsplanen ges endast förslag på utveckling av områdets utomhusmiljöer, samt på mark som är kommunalt ägd. Både de allmänna inomhusytorna och Vilsta camping och Sporthotell, samt övriga byggnader och lokaler faller således utanför projektet.

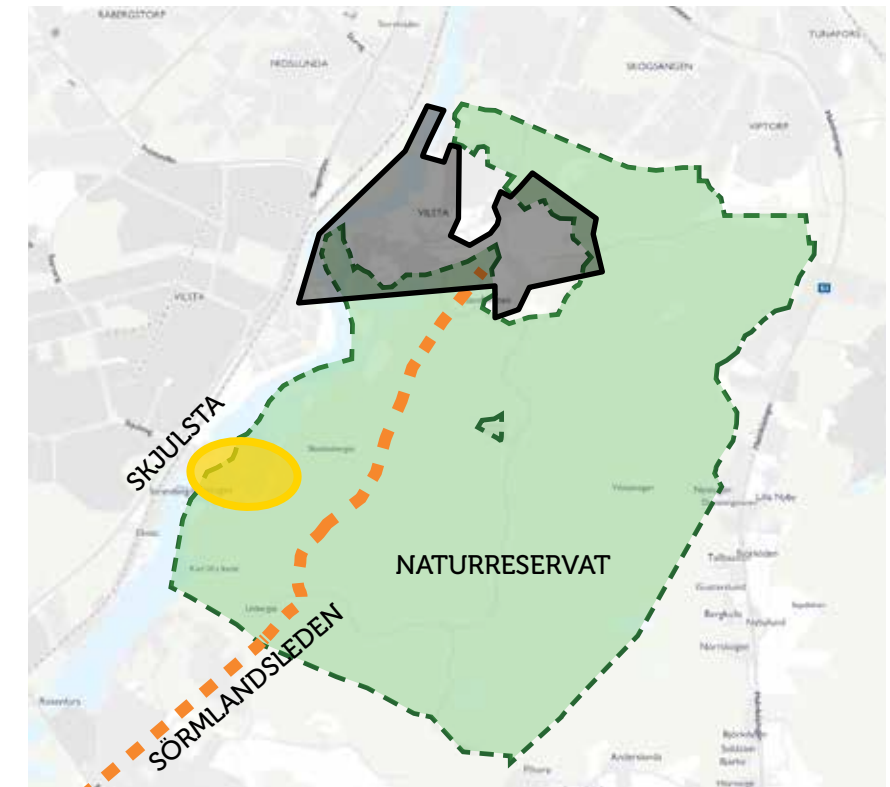
I utvecklingsplanen presenteras investeringar som kan göras på kort sikt, inom de närmaste åren, men också förslag som kräver ett långsiktigt genomförande. Utvecklingsplanen syftar till att ge en bild av Vilsta friluftsområdes övergripande utveckling. Ytterligare en avgränsning som har gjorts i arbetet är att inte redovisa några detaljerade utformningsidéer. Fortsatt arbete med gestaltning av de olika förslagen som utvecklingsplanen presenterar krävs därför inför framtida genomförande. Så småningom krävs också en överenskommelse kring uppdelning av drift mellan de olika förvaltningar och föreningar som på olika sätt har ansvar för området.

Aktuellt projektområde för Vilsta Utvecklingsplan, samt entréer till området.

Ej kommunalt ägd mark inom projektområdet (gulmarkerade ytor).

Projektområdets förhållande till naturreservatets omfattning och närheten till Skjulsta.

1.6. Organisation och arbetssätt

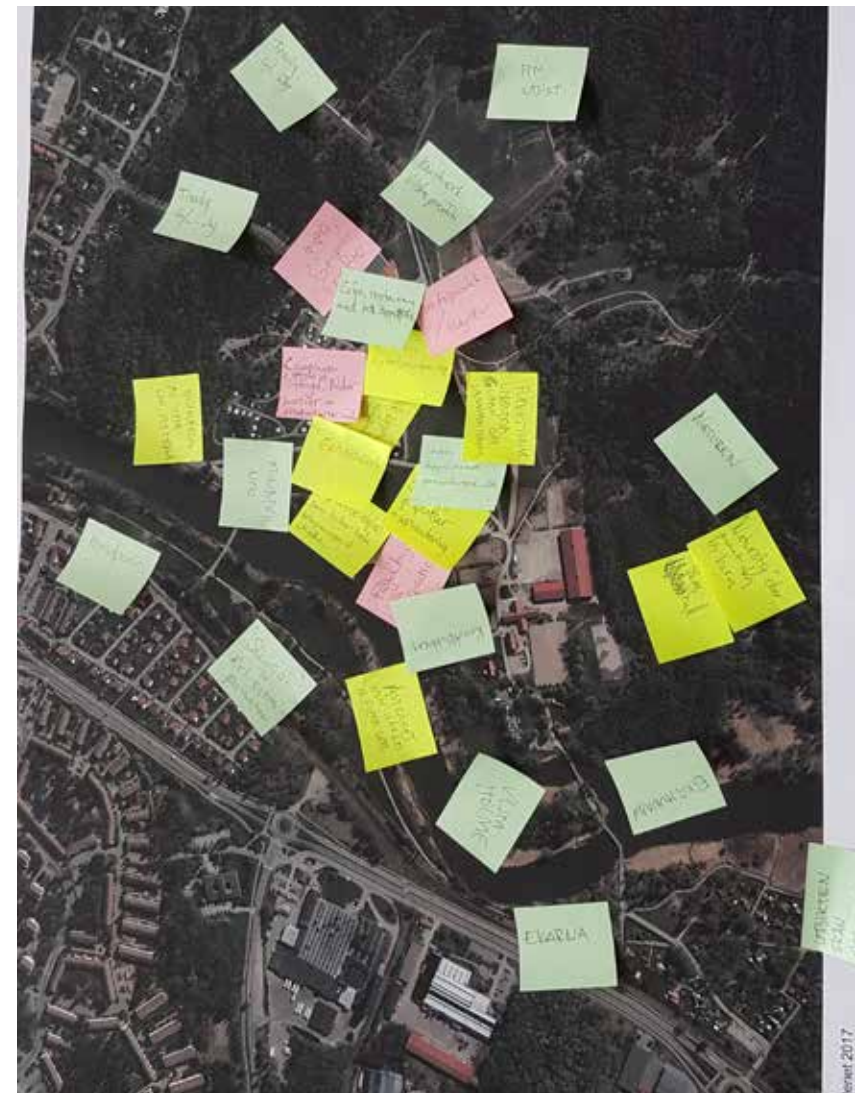
Under år 2015 gjordes en förstudie och en åtgärdsplan för Vilsta fritids- och friluftslivsområde med naturreservatet inkluderat. Det gjordes även observationer kring besöksstatistik, samt en trygghetsvandring. En hel del punkter som lyftes i åtgärdsplanen har redan åtgärdats, däribland förbättrad belysning, en hundlekpark och diverse småförbättringar. Åtgärdsförslagen från 2015 finns att läsa under bilaga 3.

Inom ramen för arbetet med utvecklingsplanen har två workshops genomförts. Den första hölls under våren 2018 på plats i Vilsta med representanter från olika förvaltningar på Eskilstuna kommun, samt föreningsliv och näringsliv. På den andra workshopen, som hölls senare på våren samma år, deltog enbart föreningsliv och näringsliv.

Under den första workshopen låg fokus på områdets styrkor och brister idag, utvecklingsmöjligheter, befintliga kvalitéer, samt prioriteringsordning på kommande arbeten. Syftet var att skapa engagemang och delaktighet i arbetet, samt att skapa en plattform för dialog genom arbetets gång.

På den andra workshopen diskuterades verksamheternas framtida utveckling i Vilsta. Syftet var få fram de olika verksamheternas visioner för att i ett tidigt skede kunna identifiera eventuella målkonflikter i området. Detta för att kunna skapa en framtidsvision för hela området som inte står i strid med verksamheternas ambitioner.

Delaktighet och dialog genom processens gång har resulterat i en bättre förankring kring Vilsta friluftsområdes utveckling och ligger till grund för en god planering av området. Arbetet ger också goda förutsättningar för nya investeringar och åtgärder som står i samklang med ambitionerna hos de verksamma i området.

2. Vilsta idag

I detta avsnitt presenteras en nulägesbeskrivning och analys av hur olika strukturer fungerar och hanteras i området.

2.1. Identitet

Vilsta saknar i nuläget en tydlig identitet. Att som förstagångsbesökare navigera sig på området kan idag vara svårt, då skyltning och information på flera ställen är bristande. Det saknas övergripande information kring vad som går att finna på området. Det är dessutom svårt att förstå vad som är specifikt för sommarhalvårets respektive vinterhalvårets aktiviteter, då till exempel en stor skylt mot pulkabacken sitter uppe hela året. Som ny besökare till Vilsta är det svårt att avgöra var friluftsområdet börjar och slutar, samt att avgöra om man befinner sig inom Naturreservatet eller inte.

Huvudentrén till Vilsta sker via Vasavägen, där besökare leds in till en ostrukturerad och ovälkomnande yta. Likaså är huvudbyggnaden Vilstastugan (raststuga, restaurang, omklädningsrum, idrottshalls och föreningslokaler) utformad så att den vänder sin framsida mot Vilstabacken, istället för mot huvudentrén. Detta skapar en trevlig entré för besökare som kommer via Vilstastigen, men för besökare som använder sig av övriga entréer underlättar det inte för orienteringen och läsbarheten av platsen.

Huvudentrén till Vilstastugan vänder sig mot slalombacken. Man angör dock huvudsakligen byggnaden från baksidan.

2.2. Befintliga förhållanden

Vilsta friluftsområde saknar idag detaljplan. Det innebär att det inte finns reglerat hur marken ska användas och hur miljön avses förändras eller bevaras. En detaljplan skulle även kunna reglera hur utformning av mark, byggnader och vegetation utanför naturreservatet ska hanteras.

Inom projektområdet och det omkringliggande naturreservatet finns flera fornlämningar som idag är så gott som helt dolda. En av Sörmlandsledens etapper passerar Vilsta och det är knappt 5 km för att ansluta till Gyllenhielmska leden som går hela vägen till Sundbyholm. Både naturreservatet och Eskilstunaån knyter samman Vilsta och Skjulsta. Naturen och vattnet ger goda möjligheter till utveckling av kultur- och landskapsstråk, samt åstråket. Att hitta till Skjulsta, kringliggande leder och motionsspår kräver dock idag en hel del kännedom om området.

Kombinationen av det rika föreningslivet, naturen och kulturlandskapet med sina historiska lämningar skapar unika förutsättningar för stadsnära rekreation för såväl invånare som besökare. Men idag är det inte tillgängligt för alla.

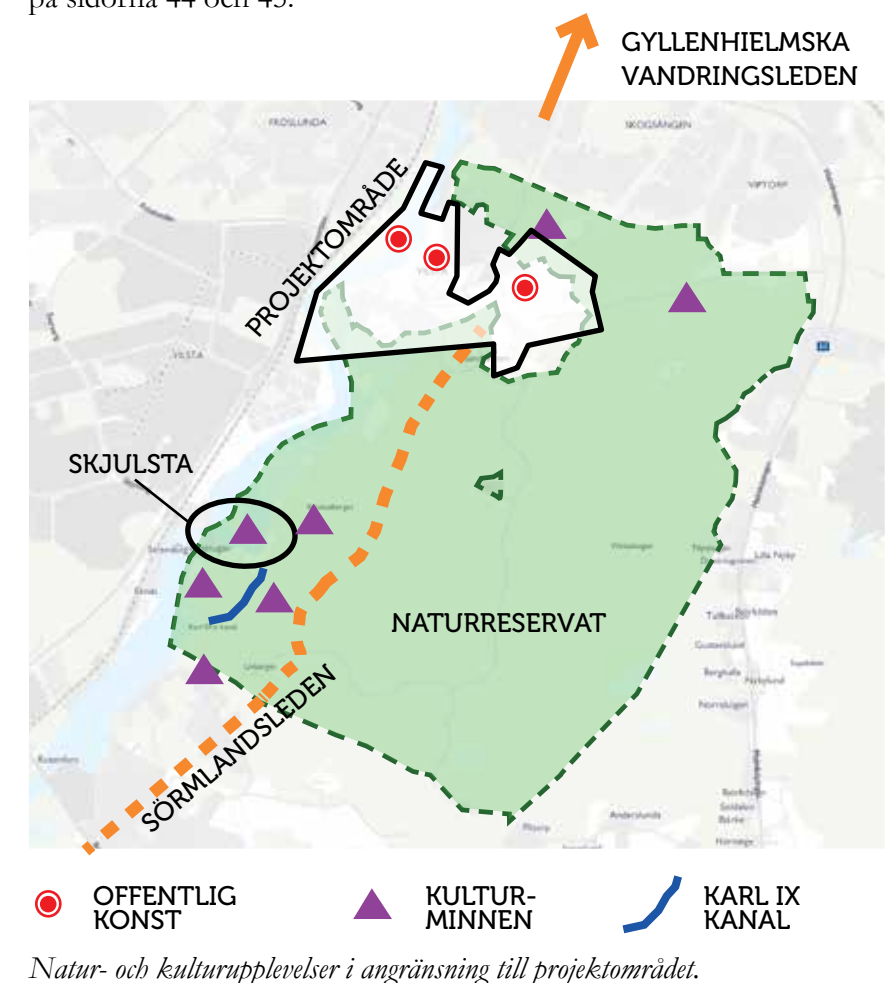
Naturreservatet

Även om naturreservatet inte har ingått i projektområdet för Vilsta utvecklingsplan så är det nödvändigt att beröra det. Många av aktiviteterna som utgår från den centrala delen av friluftsområdet utövas framför allt sedan inom reservatets gränser och en högre besöksgrad till friluftsområdet innebär detsamma inne i reservatet. Vilsta Naturreservat är en viktig resurs för Eskilstuna tätort och det lockar många besökare under hela året.

Syftet med reservatsbildningen år 1974 var att freda området för tätortsnära rekreation. Vilstas läge i staden har också blivit en stor tillgång. Friluftsområdet och reservatet nås snabbt med cykel, buss och bil, men även till fots. Hade inte ett naturreservat upprättats hade området sannolikt varit exploaterat med bebyggelse idag.

Paradoxen med Vilsta är att det skydd man ursprungligen gav området för att freda friluftslivet nu delvis hindrar friluftslivet från att expandera och utvecklas. Att möta nya önskemål vad gäller rörelseaktiviteter från kommunens invånare, samtidigt som de höga naturvärdena inom reservatet ska skyddas är inte alltid helt enkelt att hantera.

Vilsta friluftsområde, med sitt fördelaktiga stadsnära läge, påverkas av en växande befolkning och ett ökande intresse för att vara ute i naturen. Området för byggnader och etablerade verksamheter i Vilsta är begränsat, vilket gör att expansion och utveckling måste ske varsamt. Detta för att värna om såväl naturen som de aktiviteter som friluftsområdet erbjuder. Läs mer om Vilsta naturreservat i bilaga 4, på sidorna 44 och 45.

2.3. Ett friluftsområde med många sidor

I ett område med så många olika funktioner och aktiviteter som Vilsta friluftsområde och naturreservat erbjuder, finns också risk att motstående intressen uppstår. Genom att lyfta några av de identifierade riskerna här, finns möjlighet att hantera dem och minska friktionen på olika sätt. De huvudsakliga svårigheterna som identifierats i området är:

- Områdets begränsade yta
- Motstående intressen mellan aktiviteter
- Naturreservatets skydd och nya aktiviteter inom friluftsliv
- Angöring och konflikter mellan olika trafikslag
- Koppling mellan badplats och Vilstastugan

En del idrottsaktiviteter och varianter av friluftsliv eller naturnära aktiviteter är tvungna att samsas om samma yta. Det kan skapa friktion och konflikt om till exempel typiska vinteraktiviteter fortfarande pågår när mer typiska sommaraktiviteter inleds. Olika aktiviteter, med olika grad av hastighet, till exempel en person som promenerar i motionsspåret och en person som cyklar i full fart på ett korsande mountainbikespår, kan skapa otrygghet och osäkerhet.

Friluftslivet, som allt annat, utvecklas och nya former skapas och utövas på samma plats som de traditionella aktiviteterna. Många av aktiviteterna i Vilsta har naturreservatet som sin huvudsakliga domän, vilket också är ett av huvudsyftena med reservatet. Dock kan vissa aktiviteter ställa krav på framkomlighet eller bredare vägar till exempel, som kan motsättas i syftet att skydda och värna de naturvärden som finns.

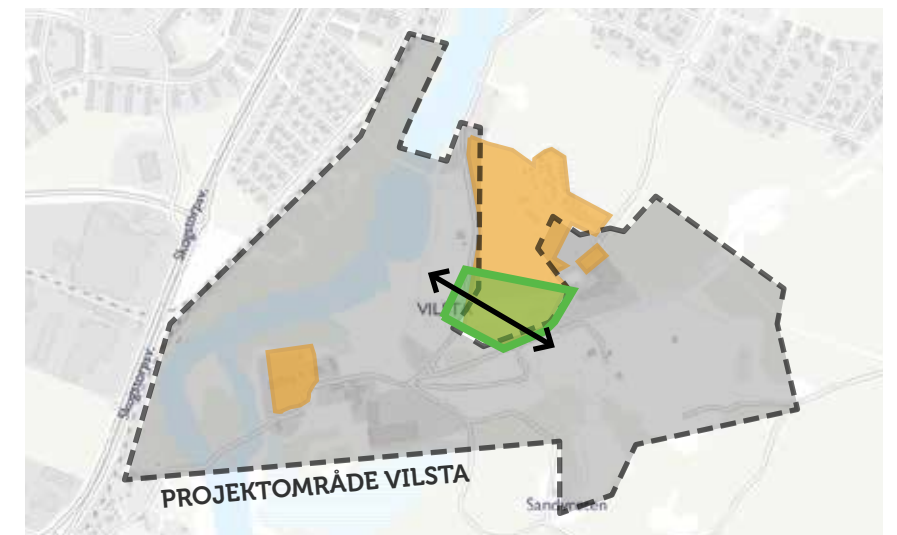

Fotgängare och cyklister tvingas ut i körytan för buss, campingfordon och bilar.

Generellt finns många konfliktpunkter mellan olika trafikslag och det råder en otydlig trafiksituation på området. Detta innebär i många fall en osäker miljö, framför allt eftersom att många barn och ungdomar rör sig i området. Konflikterna innebär till exempel otydlig hierarki mellan olika trafikslag, otydliga passager och övergångar för mjuka trafikanter, separerade gång- och cykelbanor som plötsligt upphör och för många trafikslag på begränsad yta.

Dålig skyltning på området, bristfällig belysning och dålig sikt i samband med en otydlig trafiksituation bidrar till att Vilsta på flera ställen känns otryggt och rörigt.

Kopplingen mellan badplatsen och övriga Vilsta är svag, då den stora gräsytan (här kallad nyckelyta) som förbinder Vilsta är inhägnad, med mindre kommunikationsöppningar. Detta blir tydligt inte minst sommartid. Idag fungerar samarbetet med Vilsta sporthotell, som är ägare av nyckelytan, bra. Exempelvis används den ibland under skolornas friluftsdagar och som parkeringsyta vid evenemang. Gräsytan har en flexibilitet som är viktig för Vilsta, eftersom många dagsarrangemang behöver tillfällig yta. Användandet av nyckelytan bygger på ett frivilligt samarbete med sporthotellet, vilket gör situationen sårbar. Om nyckelytan i framtiden skulle börja användas på ett annat sätt, till exempel om den skulle bebyggas, finns en risk att den naturliga kopplingen mellan badplats, Vilstastugan och övriga området försvinner.

Nyckelytan inom området (grön markering) är en viktig länk mellan ytor i Vilsta.

Ytan vid bussens vändslinga är idag otrygg, otydlig och otillgänglig.

Vy över nyckelyta, sedd från Vilstastugan mot badplatsen.

2.4. Befintliga trafikstrukturer

Det råder idag en otydlig hierarki mellan olika trafikstrukturer i Vilsta, vilket skapar en otrygg situation på vissa ställen i området, framför allt för de besökare som cyklar eller går. Det finns flera entréer in till området, där olika trafikslag ofta samsas om samma vägyta. Här sammanfattas hur de olika trafikslagen fungerar i området:

Cykel och gående

- Längs Vasavägen och Vilstastigen finns tydligt separerade gång- och cykelbanor, men längs Vilstavägen måste man samsas om utrymmet med biltrafik.
- Från idrottshallen och parkeringen längs Vasavägen övergår gång- och cykelbanan till uppställningsplats för campingfordon.
- Den del av cykelbanan längs Vilstastigen som går genom naturbacken upplevs som otrygg på grund av dålig sikt.

- När Vilstastigen övergår till Vilstavägen upphör gång- och cykelbanan.
- Över ån finns en gång- och cykelbro som sedan ansluter till bilvägen på Vilstavägen.
- Längs Vilstavägen förbi ridhus, bostäder och ut mot Skogstorpsvägen finns ingen separerad gång- och cykelbana.
- Det finns en brist på parkeringsmöjligheter för cyklar och mopeder inom området.

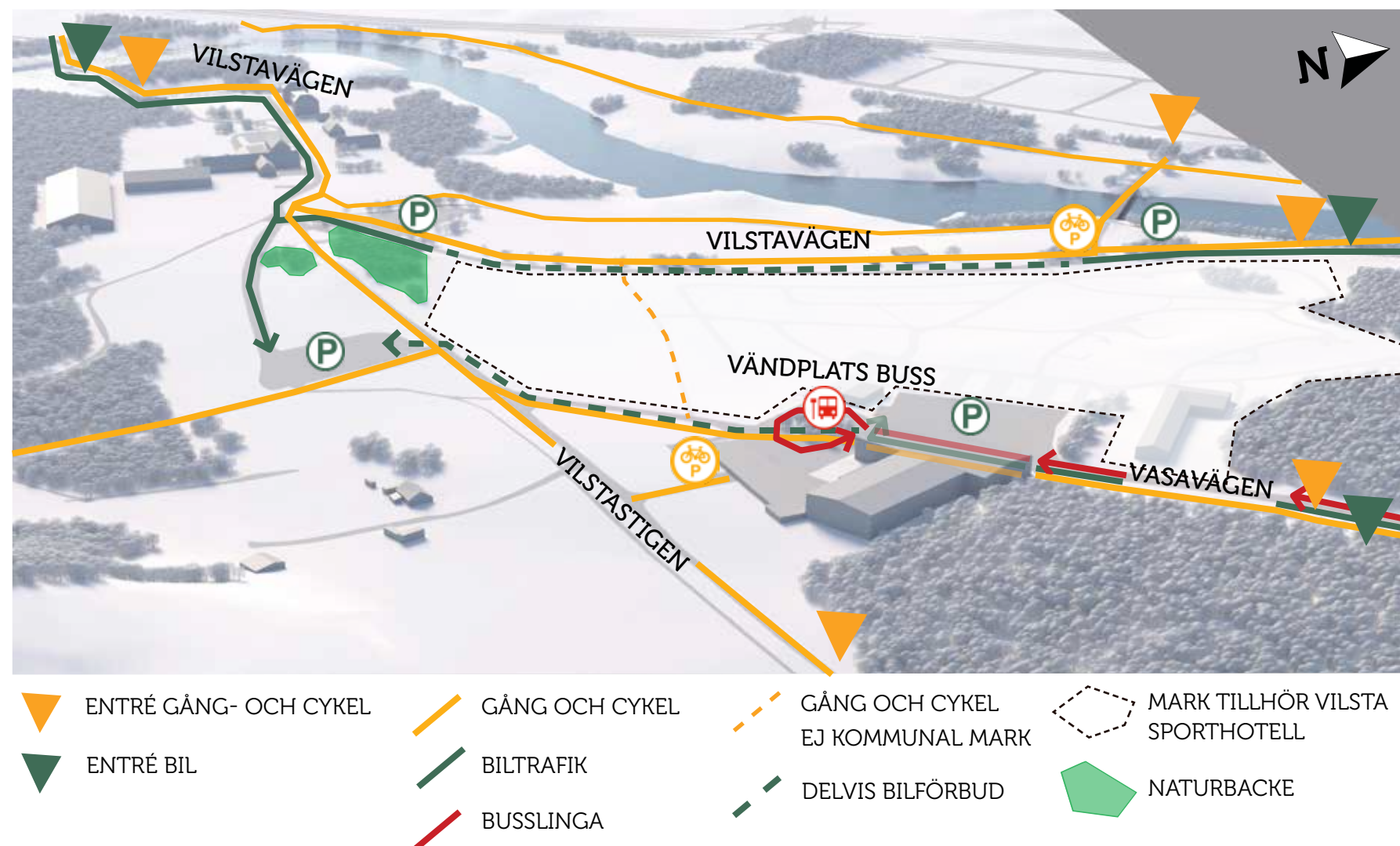
Busstrafik

- Busslinjen har sin vändplats i slutet av Vasavägen mellan parkeringen och Vilstastugan.
- Det saknas en ordentlig busskur vid hållplatsen.

- Närmaste busshållplats från områdets sydvästra sida är på Skogstorpsvägen (cirka 900 m bort).

Biltrafik

- Det finns tre bilvägar som leder in till Vilsta.
- Huvudsaklig entré för bilar är via Vasavägen, men en tydlig entré saknas.
- Parkeringar på området upplevs generellt otydliga och temporära.
- Sommartid förbjuds biltrafik längs den del av Vilstavägen som går förbi badplatsen.
- Biltrafik tillåts på sista delen av Vasavägen endast vid evenemang.

GC-banan längs Vasavägen är ett tryggt alternativ fram till Vilsta, där den landar i en bilparkering och uppställningsplats för campingfordon (se bild på s. 9).

GC-banan skär rakt igenom en naturbacke i dagsläget. Denna upplevs otrygg, bland annat på grund av dålig sikt och överblick.

2.5. Befintlig byggnadsstruktur

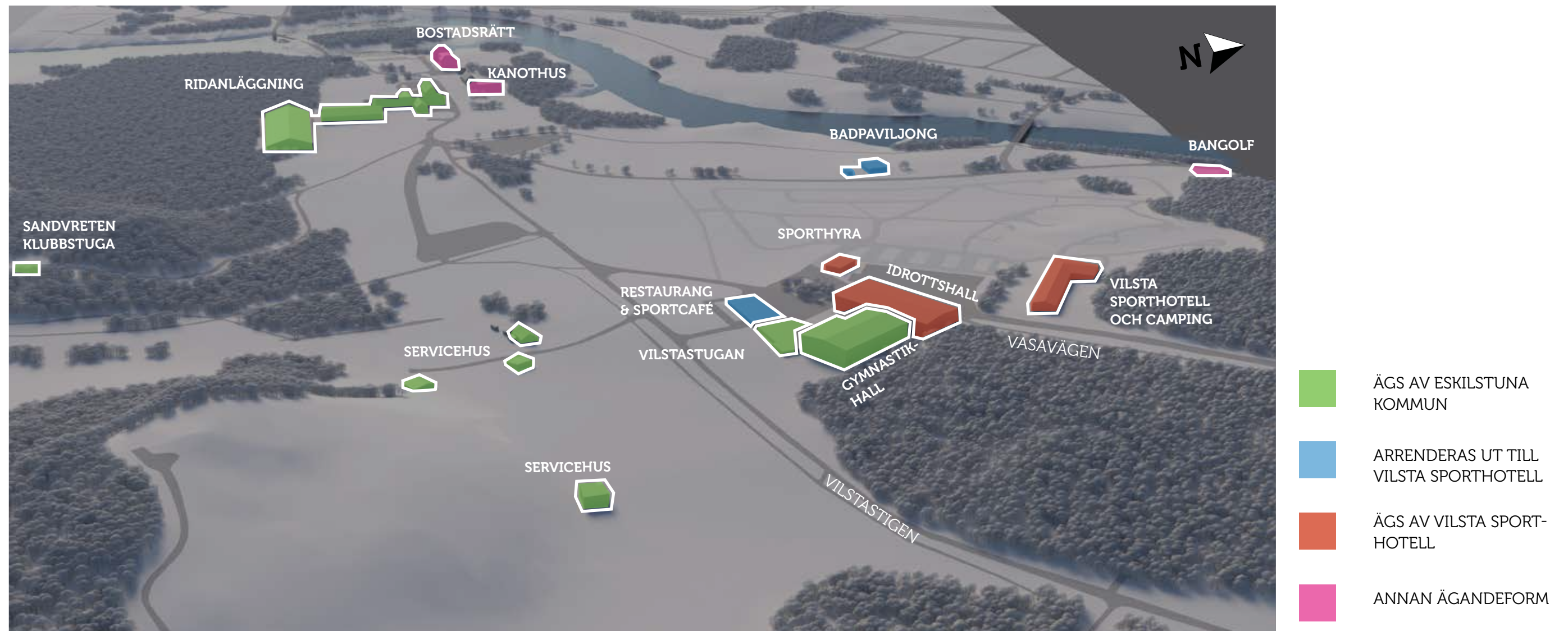
Huvuddelen av byggnaderna på området ägs av Eskilstuna kommun. Däremot ser skötsel och drift lite olika ut, beroende på verksamhet.

Vilstastugan fungerar som entré till en stor del av inomhusytorna på området. Här finns café och restaurang, föreningslokaler, idrottshall, gymnastikhall, omklädningsrum, toaletter och raststuga. Den sydöstra fasaden som är vänd mot skidbacken upplevs som huvudentré. Den faktiska huvudentrén för många besökare är dock från Vasavägen, men den entrén upplevs som en baksida med lastintag och sophantering precis intill ingången.

Intill skidbacken finns servicebyggnader för maskiner som används för att sköta området och en bit upp i Naturreservatet finns en idag oanvänd byggnad, Sandvreten. Bangolfen, rytthöjningen och kano-klubben har egna byggnader för sina respektive verksamheter som de själva sköter om. Vid badplatsen finns en kiosk och samlingslokal som liksom restaurang och café arrenderas av Vilsta sporthotell. Övriga byggnader ägs och sköts av Vilsta Sporthotell. Det finns även en bostadsrättsförening med lägenheter sydväst på området.

Föreningslivet har uttryckt behov av mer inomhusyta i Vilsta. Flera

föreningar önskar större tillgång till lokaler som idag inte kan tillgodoses. Ett nytt klubbhus önskas till exempel av föreningslivet, med utrymme för ombyte och dusch, garage och verkstad.

2.6. Fyra viktiga värdeord

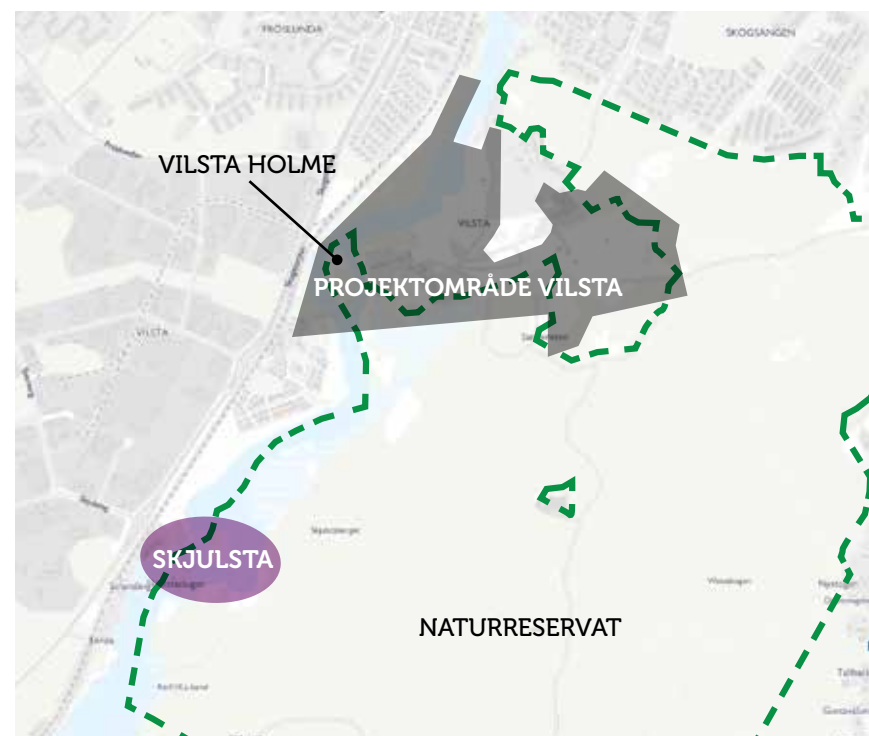
Ett viktigt mål för utvecklingsplanen är att Vilsta friluftsområde ska användas av människor i alla åldrar, med olika bakgrund, intressen och behov. För att uppfylla det här målet måste förutsättningar för detta finnas och fyra viktiga värdeord i utvecklingsplanen är tillgänglighet, trygghet, jämställdhet och mångfald. Flera förbättringar har gjorts de senaste åren för att förbättra trygghet och tillgänglighet, framför allt kring belysning, men ytterligare arbete krävs. Förutsättningarna för dessa perspektiv idag beskrivs på följande två sidor.

Tillgänglighet

- Området kan vara svårt att navigera i. Information och skyltning behöver vara tydlig, läsbar och lätt att förstå för att alla ska kunna ta del av det.
- Entréerna in till byggnader och service kan vara svåra att använda för personer med fysiska funktionsnedsättningar.
- För att nå uteserveringen på restaurangen måste den som har rullator eller rullstol gå runt byggnaden.
- För att tillgängliggöra naturområdet och reservatet även för personer med behov av hårdgjorda ytor krävs flera åtgärder.
- Enligt skötselplanen för naturreservatet ska det finnas två stycken tillgängliggjorda rastplatser. Fiskebryggan vid Vilsta Holme kan tänkas utgöra en av dessa. Den andra saknas.
- Vilsta Holme saknar såväl en tillgänglig parkering som toalett.

Trygghet

- En gång- och cykelbana har gjorts i ordning längs Vasavägen, men ankomsten till området mynnar ut i parkeering och bilväg.
- Belysningen har förbättrats längs med gångstråket vid badplatsen och ån, men är fortfarande bristande på andra delar av området.
- Belysning på parkeringar, vid ridhus och stall är mycket begränsad
- Parkeringen vid Vasavägen och den lilla skogsdunge som bussen vänder runt, samt entrén till Vilstastugan, upplevs som mörka och otrygga.
- Sikten är dålig på hela huvudentréområdet, vilket försvårar upptäckten av barn och vuxna som korsar gatan eller springer till bussen
- Avsaknaden av en ordentlig busskur tillsammans med bristande yta vid busshållplatsen skapar en otrygg trafiksituation, framför allt när större grupper står och väntar på bussen samtidigt.
- På området rör sig stundtals många barn och unga, som idag inte kan erbjudas en säker och trygg väg till och från olika aktiviteter.

Projektområde i relation till naturreservatet och närheten till Skjulsta.

Tillgänglig fiskebrygga Vilsta holme

Sikten på entréområdet är begränsad, vilket skapar en otrygg trafiksituation.

Jämställdhet

- Observationer för att kartlägga besöksstatistiken i Vilsta gjordes år 2014–2015 under olika perioder på året intill motionsspår och Vilstastigen. Antalet besökare sett till könsfördelning hade procentuellt sett en relativt jämn fördelning mellan män och kvinnor, med något högre andel män.
- Den största skillnaden kunde ses på hösten då de var avsevärt mycket högre andel män än kvinnor som besökte Vilsta. Det kan kopplas till att trygghetshöjande åtgärder efterfrågas av framför allt kvinnor för att vilja besöka området även när det är mörkt.
- I Vilsta finns två stycken kvinnodominerade idrotter i form av gymnastik samt ridning. Detta gör att antalet kvinnor som rör sig kring parkering, byggnader, gång- och cykelväg från Vasavägen samt busshållplatsen kan antas ligga högre än andelen män under vissa tider på dygnet.

Mångfald

- Det finns redan idag en stor spridning i varför besökare kommer till Vilsta och vad som efterfrågas av besökarna.
- Området erbjuder möjligheter till rekreation och naturnära upplevelser eller social samvaro.
- Det finns goda möjligheter till aktiviteter som kräver fysisk ansträngning, både på egen hand och i organiserad form genom föreningar eller privata aktörer.
- Både sommar- och vintertid anordnas arrangemang som är öppna för allmänheten och tävlingar eller slutna arrangemang inom föreningar.
- De stora öppna ytorna vid backen och badet erbjuder såväl möjligheter till spontana aktiviteter som pulkaåkning, brännboll, fotboll, grillning och picknick.
- Idag kan det vara svårt för förstagångsbesökare att se det rika utbud som finns i Vilsta. I och med bristande information och kommunikation finns en risk att personer med liten naturvana inte hittar till området.

- Besöksstatistiken som tagits fram visar att det är en majoritet av vuxna på platsen, med en jämn fördelning mellan könen. Däremot är åldersspridningen ojämn.
- Framför allt under vintertid är det många barn och unga i närheten av backen och skidspåren, såväl som i idrottshallarna och ridhuset.
- Intill motionsspår har ingen gallring av vegetationen skett vilket skapar en otrygg miljö.

Intill motionsspår har ingen gallring av vegetationen skett vilket skapar en otrygg miljö. Andelen kvinnor som rör sig i Vilsta minskar under höst.

Vilstas öppna ytor bjuder in till spontana aktiviteter.

2.7. Befintliga sommaraktiviteter

Illustrationen visar det befintliga utbudet i Vilsta under sommarhalvåret.

2.8. Befintliga vinteraktiviteter

Illustrationen visar det befintliga utbudet i Vilsta under vinterhalvåret.

3. Vision

Visionen för utvecklingen av Vilsta friluftsområde består av tre delar, som tillsammans ska inspirera och visa på Vilstas stora potential.

ILLUSTRATIONER EJ KLARA

Vilsta - porten till naturen

- Vilsta ska med sitt strategiska läge vara den självklara starten för Eskilstunabornas naturupplevelse. Det ska vara lätt att hitta hit oavsett färdmedel.
- Vilsta Naturreservat och Natura 2000-område är högvärdig natur som skall vara tillgänglig även för ovana naturbesökare.
- Gång- och cykeltrafik ska gynnas och kollektivtrafiken stärkas.
- Det ska vara lätt att hitta ut i naturen och ta del av de goda värden som erbjuds i form av rekreation, motion och upplevelser.

Vilsta - för alla

- Vilsta är och ska vara en plats för alla!
- Vilsta ska uppfattas som en trygg plats för aktivitet oavsett kön, etnicitet, funktionsvariation eller tid på dygnet.
- Det stora antalet besökare och bredden på aktiviteter skapar en styrka och identitet på området.
- Vilsta ska främja aktivitet och friluftsliv för samtliga invånare, alltifrån skolklasser, rörelsenedsatta eller nyinflyttade med liten skogs- eller naturvana till den vana motioneren och frilufaren.
- I Vilsta ska nuvarande verksamheter kunna utvecklas och gärna få tillskott av ytterligare aktiviteter i området. Elitverksamhet ska inte utvecklas på bekostnad av breddverksamhet.

Vilsta - året runt

- Vilsta ska vara en levande del av Eskilstuns interna och externa destinationstänkande både sommar och vinter.
- Vintertid ska Vilsta erbjuda både alpin- och längdskidåning för såväl klubbverksamhet som allmänhet.
- Sommarutbudet ska utökas för att locka en bredare och mer aktiv målgrupp i samband med badet och de aktiviteter som erbjuds.
- Vädskydd med grillmöjlighet skapar platser att vistas och värma sig på även vid sämre och kallare väder.

4. Utvecklingsförslag

I detta avsnitt presenteras olika förslag på hur Vilsta Friluftsområde kan utvecklas.

4.1. Vilstas identitet och utveckling

I nuläget saknar Vilsta friluftsområde en tydlig identitet. Området har samtidigt många styrkor och kvaliteter som bör synliggöras på olika sätt. Många av utvecklingsförslagen är kopplade till ändringar och tilllägg i den befintliga utemiljön, men Vilstas identitet handlar också om att marknadsföra området på olika sätt. Sammanfattningsvis handlar förslagen i stora drag om att:

- Visa stor hänsyn mot och bygga vidare på de kvaliteter som området har idag
- Skapa nya aktiviteter som kompletterar de befintliga på ett bra sätt
- Synliggöra befintliga kvaliteter, sevärdheter och aktiviteter, samt kopplingar till andra utflyktsmål
- Skapa en balans mellan mer flexibla och mer programmerade ytor
- Förbättra trafikstrukturer i området
- Förbättra skyltningen till och i området, samt förtydliga områdets entréer

- En Vilsta-app och förbättrad digital kommunikation (webbplats, sociala medier etc.)
- En fysisk logga för Vilsta någonstans på område

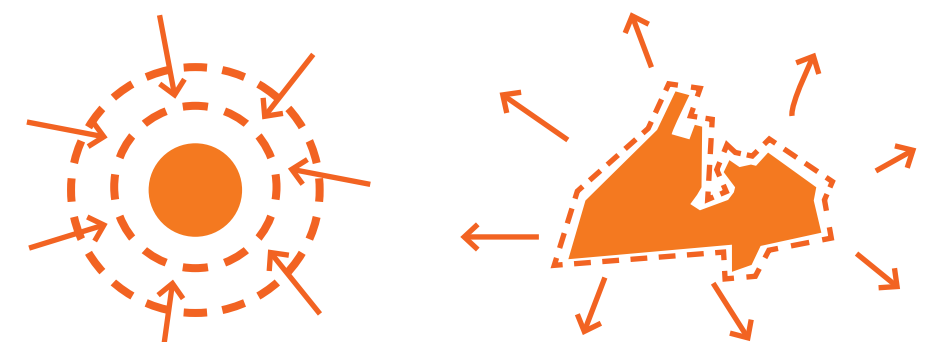
Vilsta är ett attraktivt och centrumnära friluftsområde. Det ska därför vara lätt att hitta till Vilsta, både för de som har nära och de som kommer långväga ifrån. Området skulle behöva tydliga köranvisningar, både ifrån Eskilstuna i stort och ifrån närområdet.

Det finns 5 st entréer in till området. Varje entré ska vara välkomnande, vägvisande och tydlig. Många av Vilstas besökare kommer dock till området via Vasavägen, både med cykel, buss, bil, eller till fots. Denna entré klassas som huvudentrén till området och behöver därför profilera sig som en sådan. Ett välkomnande entrétorg föreslås i anslutning till Vilstastugan och idrottshallarna, där besökare lätt kan bekanta sig med området och få den information de behöver. Längs Vasavägen kan identitetsskapande åtgärder med fördel arbetas fram, som möter

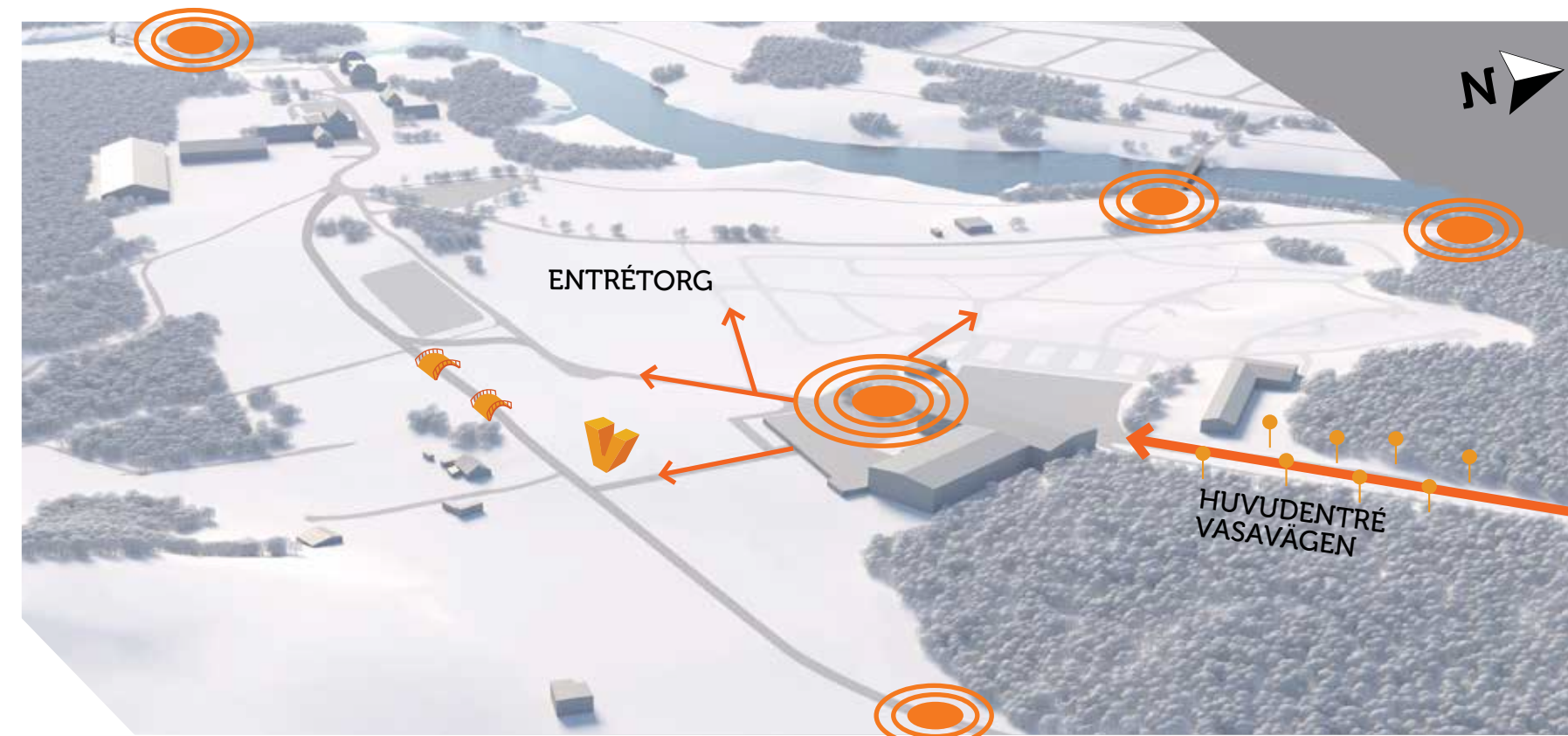
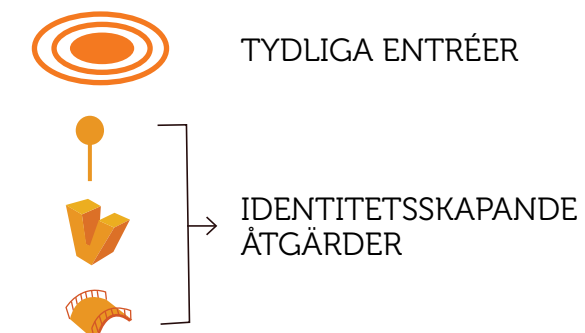
besökarna redan innan de har nått fram till friluftsområdet.

Förutom att vara ett attraktivt friluftsområde har Vilsta ett strategiskt läge vad gäller natur- och kulturupplevelser. Kopplingen till Skjulsta friluftsområde, kopplingen till Sörmlandsleden och Gyllenhielmska leden, samt fornlämningar i området bör tydliggöras. Inom projektområdet finns även en hel del konstverk, som också skulle kunna lyftas ytterligare genom informationsåtgärder.

Generellt behöver skyltningen både till och inom området förbättras. Inom området skulle även varje enskild aktivitet gynnas av att tydliggöras. En tydligare skyltning tillsammans med en tydligare trafikstruktur skulle minska de mentala avstånden både till och inom området. Detta skulle kunna bidra till att flera väljer att resa hållbart och att komma tillbaka till Vilsta fler gånger. Läs mer om skyltning på sidorna 24-25.

En starkt identitet innebär både att skapa en starkare dragningskraft till området och att tydliggöra kvaliteter inom projektområdet, såväl som kvaliteter i närheten.

4.2. Trafikstrukturer

En av Vilstas största problempunkter idag handlar om en otydlig trafikstruktur. Det skapar både otrygghet och en skev hierarki mellan olika trafikslag. På sidorna 19-23 presenteras förslag på utveckling av trafikstrukturen i Vilsta, uppdelat på olika fokusområden. Syftet med förslagen är att minska konflikterna mellan de olika trafikslagen, samt att lyfta Vilsta som ett naturnära friluftsområde, där motordriven trafik inte tar för mycket fokus. På bilden nedan visas en sammanställning av förslagen, för att ge en helhetsbild över en tydligare trafikstruktur på området. I stora drag innebär förslagen följande:

- **Gynna gång- och cykeltrafikanter**

Det ska vara enkelt och tryggt att röra sig till, från och på området som oskyddad trafikant och naturupplevelsen ska vara nära.

- **Ny dragning av busstrafik**

Fler ska kunna ta bussen till och från området, oavsett vad anledningen till besöket är. Hållplatserna ska vara tillgängliga och trygga och minska avstånden till aktiviteterna. Läs mer på sida 21.

- **Ny dragning av gång- och cykelbana längs Vilstastigen**

Längs stora delar av Vilstastigen tillåts endast gång- och cykeltrafik. Med en omdragning av gång- och cykelbanan (GC-banan) skapas en större flexibel grönyta framför Vilstastugan. GC-banan får även en tydligare struktur förbi ridhuset. Läs mer på sida 20.

- **Två skidbroar över Vilstastigen**

Skidbroarna separerar skidåkare från övriga besökare och motionstyper vintertid. Det minskar risken för konflikt men blir

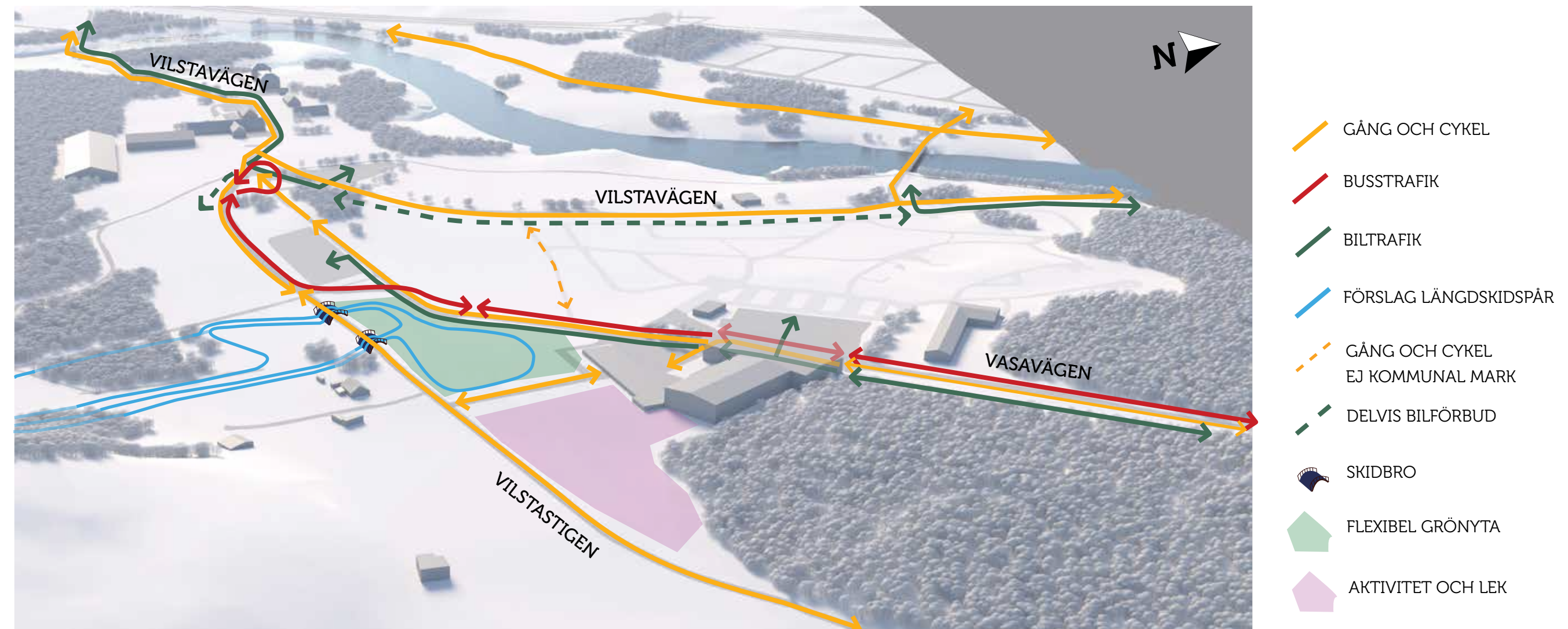
även ett inslag typiskt för Vilsta som kan fungera som en identitetsmarkör. Läs mer på sida 23.

- **Utveckling av cykelparkeringar på området**

Fler och tydligare platser för parkering av cyklar föreslås göras i ordning. Det skulle underlätta för såväl de som transporterar sig till området på cykel, som för de som efter cykelturen vill in till café eller omklädningsrum. Läs mer på sida 20.

- **Omstrukturering av befintliga parkeringsytor**

Genom att strukturera om de ytor för parkering som redan finns idag kan antalet platser utökas väsentligt. Det ökar även tryggheten och tillgängligheten på området. Läs mer på sida 22.

4.3. Gång- och cykel-trafik

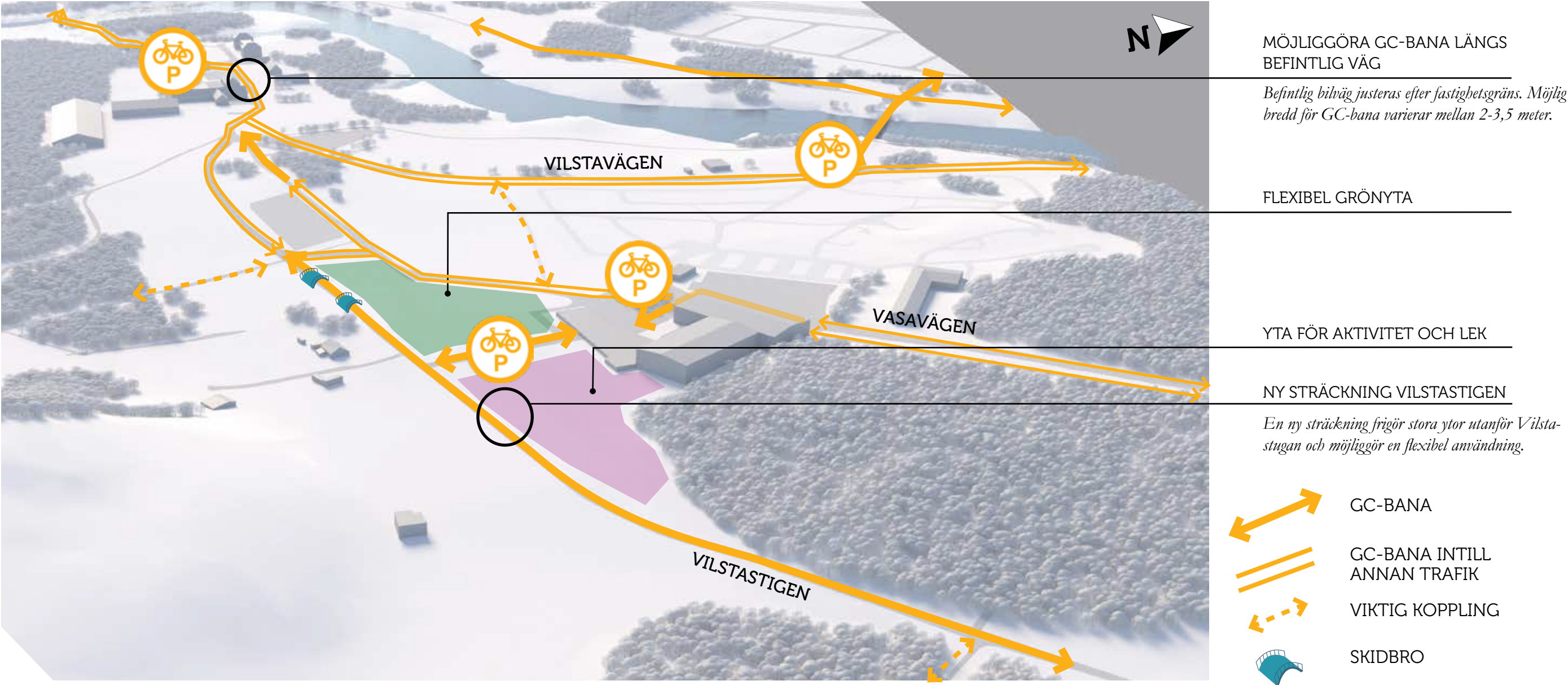
Det ska vara möjligt att cykla och gå på området säkert under hela året, även om biltrafik finns precis intill. Längs Vilstavägen och ut mot Skogstorpssvägen förbi ridhus och hagar föreslås gång- och cykel separeras tydligare från biltrafik.

En ny dragnig av Vilstastigen skulle frigöra viktig yta framför Vilstastugan. Gräsytan som frigörs skulle kunna användas till en mängd olika saker. De kan fungera som upplopp på längdskidtävling, brännboll, samlingsplats för skolklasser, eller som start/mål på tävlingar i

löpning, cykel eller orientering. Att skapa möjligheter till mer flexibel användning av ytor inom området förstärker även karaktären av Vilsta som idrottsområde, vilket bidrar till en starkare identitet.

Kopplingen mellan badplats och Vilstastugan genom den fastighetssyta som inte är kommunägd är viktig att bevara för att tillgängliggöra området och minska de mentala avstånden. Stråken in till naturreservatet och motionsspåren kan stärkas genom skyltning, så att även rörelsestråken utanför projektområdet blir tydliga.

Fler cykelparkeringar som förses med tak skapar mer attraktiva och funktionella platser att parkera cykeln. Detta bidrar till bättre förutsättningar för flera besökare att ta sig till Vilsta på ett mer hållbart sätt. Tydligare skyltning, både vid entréer och inom området underlättar för fotgängare och cyklister att ta sig till området, samt för orienteringen inom området. Förbättrade orienteringsmöjligheter minskar också de mentala avstånden inom området, vilket förhoppningsvis leder till att fler besökare väljer att ta sig till Vilsta med cykel eller till fots.

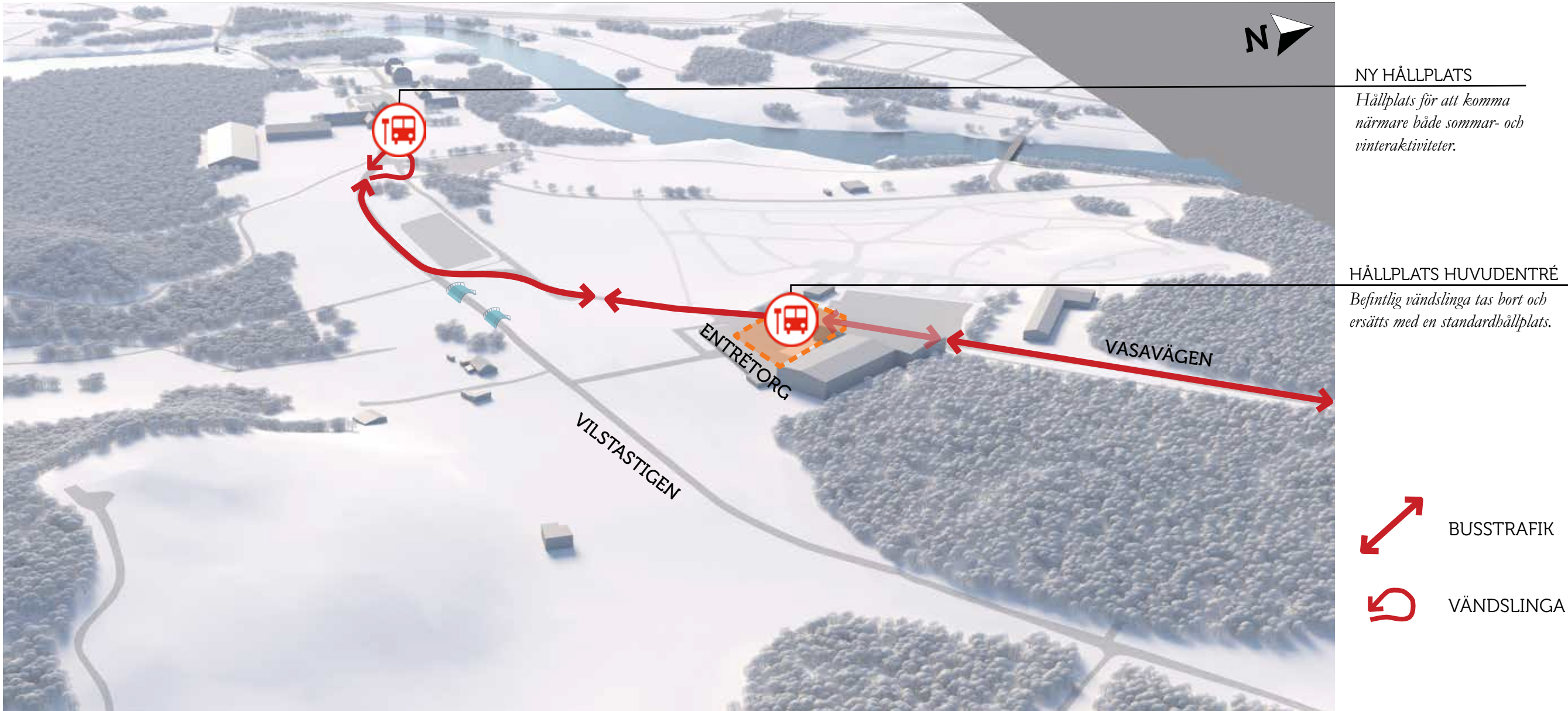

4.4. Busstrafik

Bussen föreslås få en ny sträckning och gå längre in i området än vad den gör idag. Förslaget innebär att busslinjen går förbi den nya parkeringen (se sida 22) och vänder närmare ridhuset. På så sätt kan vändplatsen på ytan vid Vilstastugan tas bort. Detta skulle öppna upp för att skapa ett överblickbart, välkomnande och mer trafiksäkert entrétorg. Det föreslås även att lägga till en busshållplats på området, för att öka tillgängligheten till flera delar.

Genom en omdragning av busslinjen förbättras trafiksituationen vid idrottshallen, campingen och Vilstastugan, då bussen inte längre

behöver stå parkerad där eller vända. Detta skapar en tryggare och mer trafiksäker situation, framför allt för barn och ungdomar. Med den förlängda bussdragningen kommer dessutom besökaren närmare flera av aktivitetssyftorna, till exempel ridanläggningen, skidbackar och skidspår, badplatsen och kanotbryggor. Om besökarna kan resa på ett trafiksäkert sätt och nå fram direkt till sitt resmål i Vilsta ökar sannolikheten för att fler väljer att ta bussen och därmed också att resa mer hållbart.

4.5. Biltrafik och parkering

En fungerande struktur för biltrafiken är viktig för såväl trafiksäkerhet som tillgänglighet, även för cyklister och gående. Med hjälp av tydligare skyltning och bättre struktur kan både trygghet och säkerhet förbättras oavsett trafikslag på området.

Biltrafik föreslås även fortsättningsvis att förbjudas sommartid längs delen av Vilstavägen som går förbi badplatsen. Därtill föreslås även andra åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten längs sträckan övrig tid på året. För att förhindra att bilar parkerar på gräsytan vid badplatsen eller kör i för hög hastighet föreslås en modellering av marken intill vägen för att skapa en tydligare gräns mellan badplats och bilväg. Med hjälp av tydliga övergångar kan vägen även korsas på ett säkrare sätt.

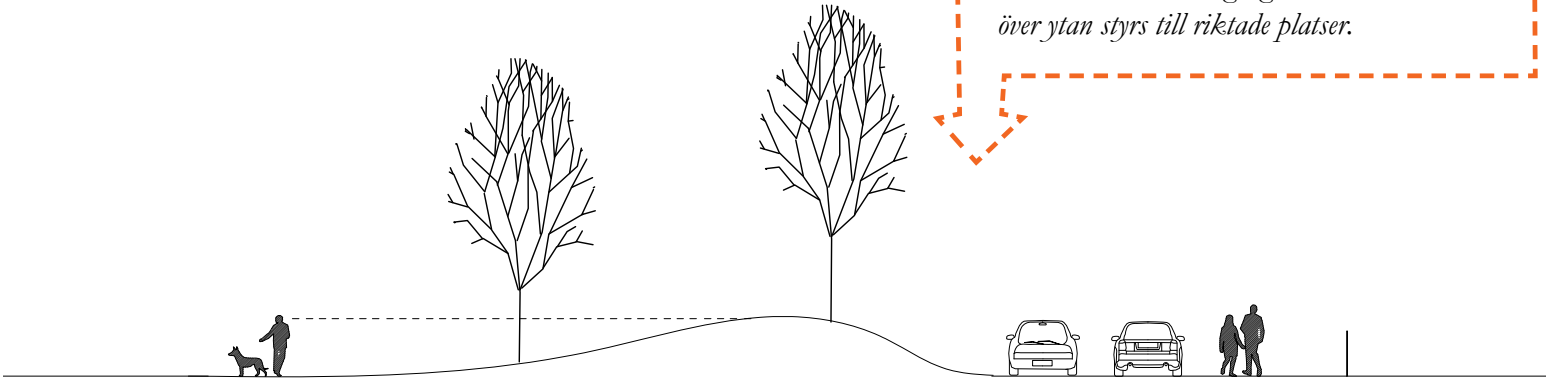
Ett annat utvecklingsförslag handlar om att förbättra befintliga möjligheter till bilparkering. Genom att strukturera om och tydliggöra de befintliga parkeringsytorna på området kan antalet platser utökas från

185 till 375 st. På Vilsta holme, där det redan finns en tillgänglighetsanpassad fiskebrygga, föreslås att en tillgänglig parkering görs i ordning. Vintertid skulle en av hagarna som hör till ridskolan kunna disponeras om till tillfällig parkering. Det skulle kunna underlätta till exempel vid evenemang eller särskilt besöksstata dagar under skollov eller vid lägerverksamhet.

Samtliga parkeringar förutom evenemangsparkeringen föreslås förse med parkeringsräcken för att optimera ytan och tydliggöra parkeringsplatserna även vintertid.

PRINCIPSEKTION A-A

Marken vid badplatsen kan modelleras så att effekten av bilvägen försvinner och att det skapas en tydligare gräns mellan badplats och bilväg. Detta förhindrar även bilar att parkera på gräsytan. Eventuellt går det även att arbeta med vissa övergångar så att rörelserna över ytan styrs till riktade platser.

NY PARKERING - VILSTA HOLME
Ny handikappsanpassad parkering,
2 platser.

NY HAGE/EVENEMANGSPARKERING
Grusad hage som kan nyttjas som evenemangsparkering i samråd med ridklubben.

NY PARKERING - VILSTA MOTIONSOMRÅDE
Idag: cirka 25 platser
Förslag: 150 platser
Gammal parkering rivs.

PARKERING RIDCENTER, KANOT & BAD

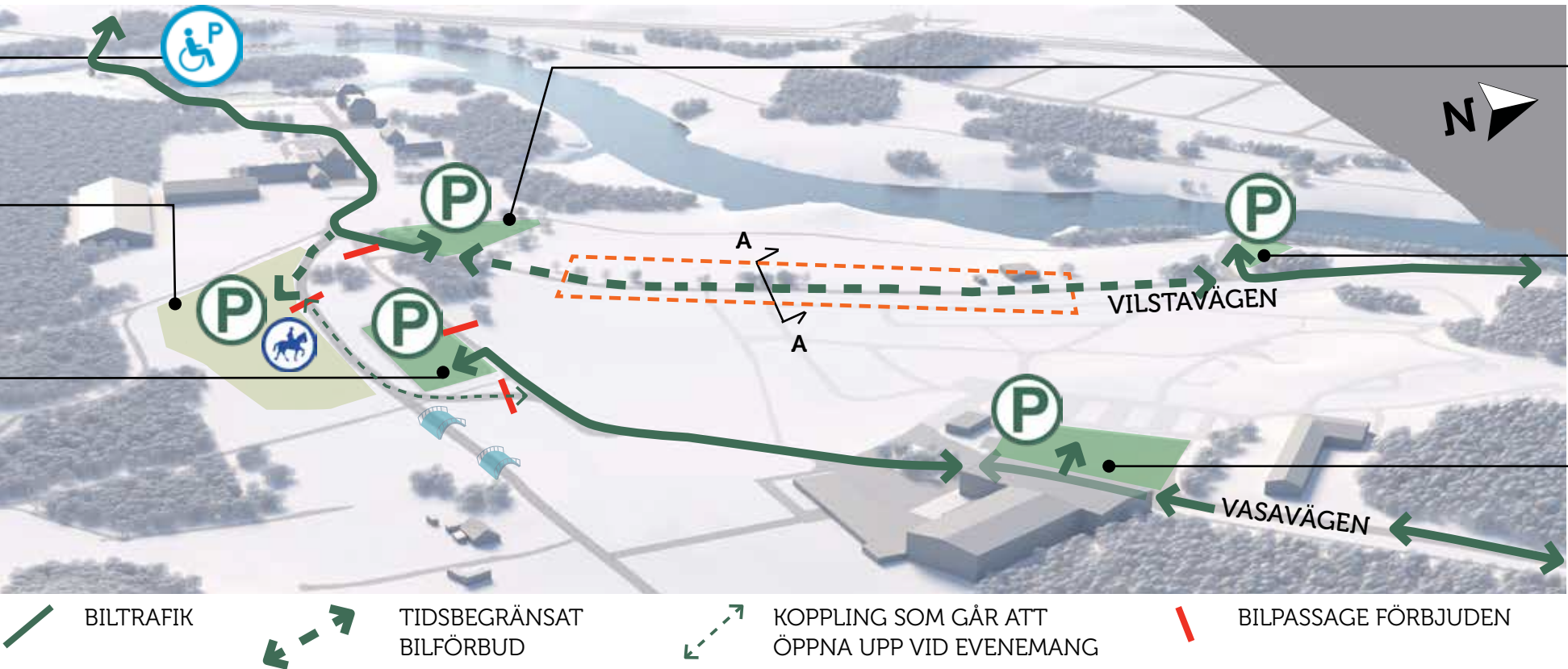
Idag: cirka 50 platser
Förslag: 70 platser
Befintlig parkering struktureras om för att utvinna fler platser.

PARKERING BANGOLF & BAD

Idag: cirka 35 platser
Förslag: 60 platser
Befintlig parkering struktureras om.

PARKERING HUVUDENTRÉ

Idag: cirka 75 platser
Förslag: 95 platser
Endast uppstrukturering. Ingen större ombyggnation krävs.

4.6. Dragning av längdskidspår

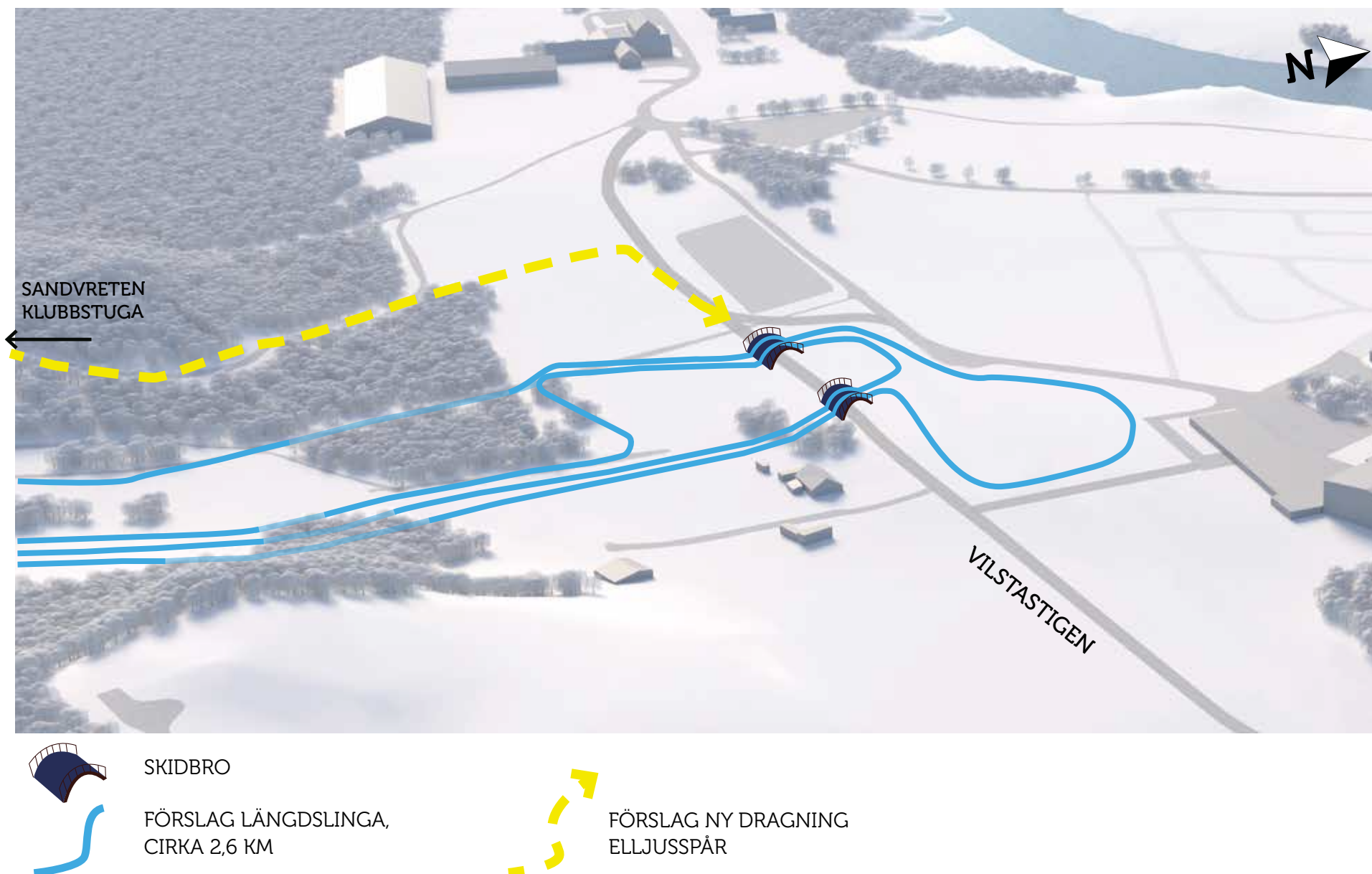
Längdskidåkning är en populär motionsform och en friluftslivsaktivitet som erbjuder såväl träning som en naturnära upplevelse. Skidåkning är en stor dragare även till Vilsta under de kallare årstiderna. Med vintrar som inte alltid erbjuder så mycket natursnö har produktionen av konstsnow blivit viktig för att möjliggöra för vintersporter.

Omdragningen av Vilstastigen tillsammans med skidbroar möjliggör för längdspåren av konstsnow att utökas på området. Samtidigt minskar lösningen eventuella konflikter som kan uppkomma mellan skidåkare, cyklister och gående. För att även minska en möjlig konflikt mellan

skidåkning och disc-golf föreslås disc-golfbanan kompletteras med nya dragningar (se sida 26). Större ytor ökar möjligheten till mer varierad åkning men möjliggör också en integrerad åkning i övriga området. Skidbroarna kan även fungera som en identitetsmarkör för området om de utformas på ett smakfullt sätt.

Ett förslag att dra längdspår där elljusspåret idag leder ut ur skogen innebär att elljusspåret måste dras om. Förslaget behöver utredas närmare, men ett alternativ är att använda den befintliga väg som går förbi Sandvreten-stugan.

Den föreslagna dragningen av konstsnöspår tar hänsyn till naturreservatets gränser men ger möjlighet till längre dragningar än vad som finns säsongen 2018/2019 när utvecklingsplanen färdigställs. Utökade längdspår spåras upp i samma område som befintliga. Innan spårdragning ska dialog föras med kommunbiolog på Eskilstuna kommun. Eventuella tillfälliga dragningar för tävlingsarrangemang diskuteras i bilaga 1, sida 37.

Mellan Vilstastugan och slalombacken uppstår idag konflikter främst vintertid, då bilar och gående korsar längdskidspåren.

Förslag på lösning av konflikt genom uppförandet av skidbroar. Bild från Lycksele skidstadion. Foto: martinsons.se

4.7. Skyltning

Vilsta friluftsområde lockar till sig besökare inte bara från Eskilstuna kommun, utan även närliggande kommuner och angränsande län. Ibland är gästerna än mer långväga vid större arrangemang. Förutom tåg- och bussangöringen så blir det viktigt att besökarna lotsas in från E20, väg 53, väg 230 samt väg 214 på ett välkomnande och effektivt sätt med vägvisningsskyltar.

Eftersom biltrafik inte kan röra sig fritt inom Vilstaområdet, är det viktigt att besökarna lotsas rätt in till området. Besökare till en aktivitet föreslås styras till en avsedd parkering (via entré A, B eller C), för att undvika att de får köra ut ur Vilsta och runt Eskilstunaån i onödan. De tre huvudentréer som föreslås skyltas upp är:

- Entré A: entrétorg, Vilsta Sporthotell, Vilstastugan och naturområde
- Entré B: bangolf och bad
- Entré C: ridhus, kanot, bad och naturområde

Vad gäller skyltning och information inom området föreslås områdeskartor att placeras ut på strategiska platser (se förslag på placering av områdeskartorna på illustrationen på sida 25). Skyltningen inom Vilsta friluftsområde kan också vara identitetsskapande, genom deras utformning.

Det finns möjlighet i Trafikverkets riktlinjer att göra besökare som passerar Eskilstuna via E20 uppmärksamma på vad Vilsta har att erbjuda som utflyktsmål. Det skulle kunna göras inom ramen för Eskilstunas varumärkesplattform "Eskilstuna gör idrottsevolution". Tillståndsplikt krävs av kommun eller länsstyrelsen respektive Trafikverket, beroende på typ av skyltning och placering.

PROJEKTOMRÅDE

VÄGISNINGSSKYLT
VILSTA FRILUFTSOMRÅDE

MER DETALJERAD SKYLTING

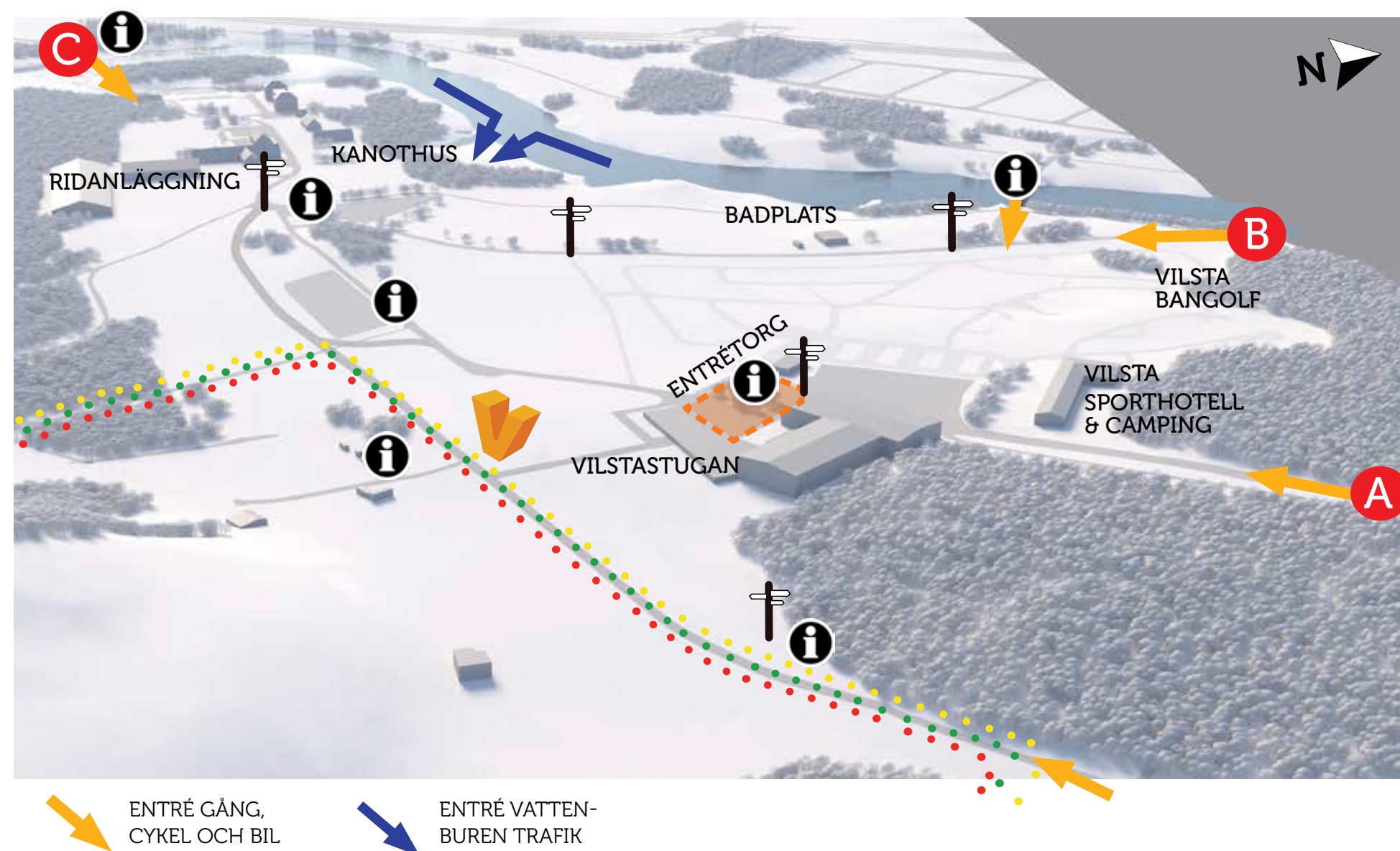
- A** **Huvudentréer**
Vilsta fliluftsområde presenteras tillsammans med hänvisningar till de aktiviteter som nås via den specifika entrén.

- i** **Områdeskartor**
Visar på utbud och aktiviteter och hänvisar till motionsslingor, ridstigar, vandringsleder, konst etc. Här bör också föreskrifter och eventuella ordningsregler finnas tillgängliga.

- Hänvisningar**
Hänvisningsskyltar placeras ut på väl valda ställen och visar riktning till olika aktiviteter, leder, byggnader, etc.

- Vilsta logga**
För att bidra till skapa en tydligare identitet på området föreslås en "Vilsta-logga" placeras ut i anslutning till skidbacken och Vilstastugan. Loggan fungerar som landmärke, samt som hotspot för selfies och som start och mål för motionsspår.

- Motionsspår**
Skyltning av de olika motionsspåren inom området bör förtydligas på olika sätt. En övergripande spårkarta föreslås placeras ut på entrétorget, samt vid start och mål utanför Vilstastugan. Skyltning längs spåren bör även ses över. Färgkodning och km-angivelser ska tydligt framgå.

4.8. Illustrationsplan sommaraktiviteter

Illustrationen visar det befintliga utbudet i Vilsta under sommarhalvåret, samt förslag på utveckling.

BADTERASSEN

Badterassen ska vara en trevlig plats att vistas på under sommaren. Den befintliga badplatsen kompletteras med en sportyta för beachhandboll och beachvolleyboll, samt en lekplats för barn i olika åldrar. För bättre inramning av platsen föreslås en markmodellering med träd där man kan göra enkla sittläktare i form av gradänger. Gräs-slätten skulle också erbjuda en trevlig yta att sola eller ha picknick på.

Permanent solstolar är ett uppskattat inslag på andra ställen i staden. Detta skulle kunna vara något även för Vilsta. Fler platser att sitta och umgås på, till exempel picknick- och grilltor skulle göra badplatsen mer levande och tillgänglig. Det föreslås även ett nytt hopptorn på platsen, vars brygga angörs från land.

FLEXIBEL GRÖNYTA

Genom en omdragning av Vilstastigen frigörs en större yta framför Vilstastugan. Denna kan med fördel användas som yta för spontanaktivitet. Det kan vara en picknickyta för att äta matsäcken eller titta på aktiviteter som pågår runt omkring. Den kan även fungera som samlingsplats inför en brännboll-, badminton- eller fotbollsturnering. Här kan också start och mål för orientering, cykel- eller motionslopp äga rum. I anslutning till grönytan föreslås en yta för uppträdanden, samlingar eller dans.

PLATSER FÖR UMGÄNGE

Som komplement till områdets stora aktivitetsutbud föreslås också ytor för umgänge i mindre skala. På några väl utvalda platser placeras väderskydd och grillplatser ut. Dessa kan även fungera som samlingsplatser och för olika teori-genomgångar.

NYTT ENTRÉTORG

I anslutning till Vilsta Sporthotell, idrottshallarna och Vilstastugan skapas en tydlig och välkomnande huvudentré. Genom att ta bort vändplatsen för bussen öppnas en stor yta upp, där ett entrétorg föreslås. På entrétorget ska det finnas lättillgänglig information kring Vilsta Friluftsområde, plats för cykelparkering, busshållplats, sittplatser m.m. Ytan ska vara öppen och lätt att överskåda, samt väl upplyst kvällstid.

Sommartid kan entrétorget vara en bra plats för start på tipspromenaden eller en skuggig plats i väntan på bussen eller skjuts.

TILLGÄNGLIG LED

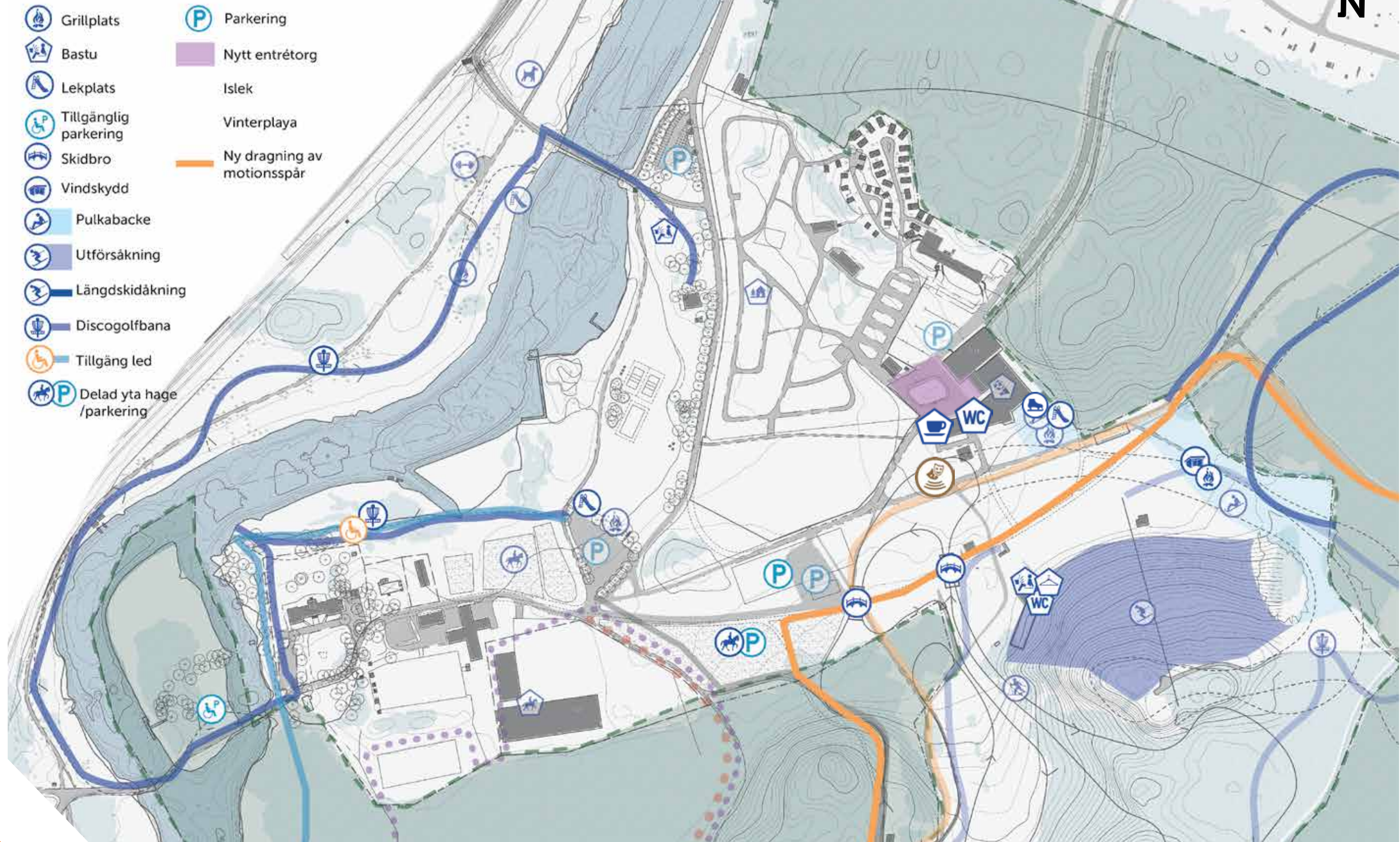
Alla ska kunna ta del av naturen och vattnet. Ett hårdgjort promenadstråk längs ån och fiskebryggan erbjuder möjligheter till rekreation och motion, på ett enkelt sätt. Här är marken inte lika kuperad som i andra delar av naturreservatet, vilket gör det lättare för fler att ta sig fram.

4.9. Illustrationsplan vinteraktiviteter

Illustrationen visar det befintliga utbudet i Vilsta under vinterhalvåret, samt förslag på utveckling

ILLUSTRATION EJ KLAR

VINTERPLAYAN & ISLEK

Framför Vilstastugan kan en så kallad vinterplaya göras iordning. Vinterplayan föreslås innehålla en isbana, öppna ytor för spontana vinteraktiviteter och platser att umgås på. Här skulle solstolar kunna ställas ut dagligen, liknande konceptet på Friestadstorget. Besökare kan slå sig ned, läsa en bok, blicka ut över den fina naturen och skidanläggningen, eller ta en värmande kaffe medan barnen tränar gymnastik, längdskidor, leker i lek-parken eller på isen.

Isleken är en äventyrsbana på spolad is med hinder och utmaningar för barn. Här finns också utrymme för att spela hockey- eller bandymatcher, eller att öva sig på att göra piruetter.

FLEXIBEL YTA FÖR VINTERLEK

Den yta som skapas genom omdragning av Vilstastigen kan användas till olika typer av aktiviteter även vintertid. Här kan både barn och vuxna bygga snögubbar, ha snöbollskrig eller varför inte ta en selfie framför Vilsta-loggan?

Det kan också vara en teknik- och lekfylld yta för de yngre längdskidåkarna, samt korta spår för teknikträning. Vid större längdskidsarrangemang kan ytan användas för att utöka längdspåren och erbjuda publikplatser.

PLATSER FÖR UMGÄNGE

En plats att slå sig ner för att ta en paus från vinteraktiviteter, äta medhavd matsäck, dricka en kopp varm choklad eller grilla en korv. Här kan skolklassen eller gruppen samlas för teori, fika eller avkoppling innan islek eller skidåkning.

NYTT ENTRÉTORG

I anslutning till Vilsta Sporthotell, idrottshallarna och Vilstastugan skapas en tydlig och välkomnande huvudentré. Genom att ta bort vändplatsen för bussen öppnas en stor yta upp, där ett entrétorg föreslås. På entrétorget ska det finnas lättillgänglig information kring Vilsta Friluftsområde, plats för cykelparkering, busshållplats, sittplatser m.m. Ytan ska vara öppen och lätt att överskåda, samt väl upplyst kvälls- och vintertid.

Vintertid kan entrétorget vara en plats för is-konst, där fina snölyktor lyser upp entrén till Vilstastugan. Sittbänkar vid busshållplatsen föreslås vara uppvärmda, för att uppmuntra fler att ta bussen även under vintertid.

4.10. Utvecklingsförslag kopplade till värdeorden

Tillgänglighet

Tillgänglighet handlar om att kunna ta sig till och från Vilsta samt att obehindrat kunna röra sig på området. Samtidigt handlar det även om att kunna ta del av information, servicefunktioner och aktiviteter. Detta ska gälla för alla, oavsett funktionsvariation och förslag som stärker detta punktas nedan.:

- Att förstärka och tydliggöra entréer och skyltning ökar tillgängligheten för alla målgrupper.
- Förbättrade trafikstrukturer och ny dragning för busstrafik ökar tillgängligheten till och från, men även på området.
- En ny tillgänglig led föreslås anläggas längs koppling och med koppling till Vilsta Holme där en tillgänglig fiskebrygga finns.
- Vilsta holme föreslås förstärkas med en tillgänglig parkering och toalett.
- Överlag finns behov av fler parkbänkar utmed motionsspår och gångvägar, tillgång till toalett på fler platser än Vilstastugan och tydlig färgsättning av stolpar och markeringar.
- Naturreservatet knyter ihop Vilsta med Skjulsta friluftsområde, där det finns förutsättningar att tillgängliggöra området. Läs mer om idéer kring en tillgängliggjord upplevelseslinga mellan de två friluftsområdena under bilaga 1, sida 39.

Många av åtgärderna önskas inom naturreservatet, varför de inte kommer att beskrivas på detaljnivå i den här planen. På det sätt som Vilsta fritidsområde är utformat idag, med ett stort utbud av aktiviteter och naturreservatet intill är förslaget att förstärka och förbättra den fysiska tillgängligheten i så hög grad som möjligt. Genom att framöver involvera Skjulsta-området med en egen utvecklingsplan med stort tillgänglighetsfokus kan tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning öka.

Trygghet

Besökare till Vilsta friluftsområde ska känna sig trygga att vistas på området. Följande förslag ges för att stärka tryggheten:

- Generella åtgärder: belysnings- och trygghetsåtgärder
- Ansning av träd intill stråk och motionsspår
- Tydliggöra entréer och parkering samt förbättrad trafikstruktur
- Göra iordning ett tydligt entrétorg vid Vasavägen
- Ändra bussdragningen med tydliga busskurer för att öka trafiksäkerheten vid hållplatserna.

Förslaget om en ny dragning av gång- och cykelbana på Vilstastigen minskar risken att kollidera med motortrafik och skidåkare vintertid. Den nya dragningen underlättar att passera enkelt igenom området oavsett tid på året.

Tryggheten i naturreservatet ökar om antagen och gällande skötselplan för naturreservatet följs med riktlinjerna kring röjning och att hålla sikten fri. Utvecklingsplanen fördjupar inte ytterligare hur naturen i reservatet hanteras.

Mångfald

Vilsta ligger strategiskt placerat i staden, vilket gör det geografiskt och ekonomiskt lättillgängligt. Många invånare har promenad eller cykelavstånd till Vilsta friluftsområde och utbudet av aktiviteter är stort. Förslag för att främja mångfald listas nedan:

- Insatser och åtgärder för att säkerställa att alla kan ta sig till och från området
- Alla kan navigera sig och hitta på området och kan ta del av information om området och aktiviteter som redan har nämnts bland utvecklingsförslagen.
- Aktiviteter som exempelvis beachvolleyboll, beachhandboll, bandgolf, pulkaåkning samt picknickplats med grillning, kan vara sätt att bekanta sig med området och vad det har att erbjuda.

Jämställdhet

Vilsta friluftsområde ska sträva efter att och främja att besökarna har en så jämn könsfördelning som möjligt. Förslag kring detta listas nedan:

- Förbättrad belysning vid entréerna till ridhuset och idrottshallarna samt Vilstastugan. Ett tryggt område med god belysning, anses vara positivt ur jämställdhetssynpunkt, men är något som gynnar alla besökare oavsett kön eller ålder.
- Disponera om ytorna kring entréer för att få ut maximal användning och känsla av trygghet, samt för att främja att så många som möjligt vill besöka området året om.
- Vilsta friluftsområde ska vara ett trevligt och överskådligt område. Det ska hållas rent och prydligt för att skapa en så välkomnande miljö som möjligt.
- Främja fortsatt stort utbud av aktiviteter på området för att alla oavsett kön ska känna sig välkomna och intresserade att ta del av utbudet.

4.11. Koppling till visionen

Vilsta - porten till naturen

- Vilsta ska med sitt strategiska läge vara den självklara starten för Eskilstunabornas naturupplevelse. Det ska vara lätt att hitta hit oavsett färdmedel.
- Vilsta Naturreservat och Natura 2000-område är högvärdig natur som skall vara tillgänglig även för ovana naturbesökare.
- Gång- och cykeltrafik ska gynnas och kollektivtrafiken stärkas.
- Det ska vara lätt att hitta ut i naturen och ta del av de goda värden som erbjuds i form av rekreation, motion och upplevelser.

Vilsta - porten till naturen

Ett tillgängligt promenadstråk, förbättrad trafikstruktur, grill- och samlingsplatser, samt förbättrad skyltning och information på området gör det lätt att hitta och att ta sig ut i naturen. Med tydligare entréer, enklare navigering och rörelse på området hittar du enkelt dit du ska och kan upptäcka nya saker att testa på, alltid med naturen runt omkring.

Vilsta - för alla

- Vilsta är och ska vara en plats för alla!
- Vilsta ska uppfattas som en trygg plats för aktivitet oavsett kön, etnicitet, funktionsvariation eller tid på dygnet.
- Det stora antalet besökare och bredden på aktiviteter skapar en styrka och identitet på området.
- Vilsta ska främja aktivitet och friluftsliv för samtliga invånare, alltifrån skolklasser, rörelsenedsatta eller nyinflyttade med liten skogs- eller naturvana till den vana motioneren och frilufsaren.
- I Vilsta ska nuvarande verksamheter kunna utvecklas och gärna få tillskott av ytterligare aktiviteter i området. Elitverksamhet ska inte utvecklas på bekostnad av breddverksamhet.

Vilsta - för alla

Vilsta blir ett säkert, tryggt och mångfacetterat område där alla kan hitta något att göra och ha en anledning till att besöka. Aktiviteterna kan göras såväl organiserat som på egen hand och servicefunktionerna är tillgängliga för alla att nå och använda sig av. Med hjälp av en stor områdeskarta är det enkelt att få information och överblick över allt som finns att göra och upptäcka. Information som du även lätt kan hitta digitalt, redan innan du kommer till området. Det är också enkelt att ta reda på om särskilda funktioner finns tillgängliga och var det är lätt att röra sig med rullstol eller barnvagn till exempel.

Vilsta - året runt

- Vilsta ska vara en levande del av Eskilstuns interna och externa destinationstänkande både sommar och vinter.
- Vintertid ska Vilsta erbjuda både alpin- och längdskidåkning för såväl klubbverksamhet som allmänhet.
- Sommarutbudet ska utökas för att locka en bredare och mer aktiv målgrupp i samband med badet och de aktiviteter som erbjuds.
- Vädskydd med grillmöjlighet skapar platser att vistas och värma sig på även vid sämre och kallare väder.

Vilsta - året runt

Oavsett om solen gassar och det är dags för ett dopp efter en match på beachplanen eller bangolfundan eller om tårna behöver värmas upp efter en dag i backen eller skidspåren så hittar du det i Vilsta. Här står det aldrig still utan aktiviteterna är i full gång, hela året. Det känns alltid tryggt och enkelt att vistas i Vilsta. Likaså är det smidigt att både ta sig till skidbacken på vintern eller till vattenaktiviteter på sommaren, oavsett om jag går, cyklar, rullar eller kommer med buss.

5. Genomförande

Med utgångspunkt i utvecklingsplanen ska etappvisa, kommunala investeringar genomföras i området. Förslag på prioriteringsordning sammanfattas på följande två sidor.

1 STEG 1

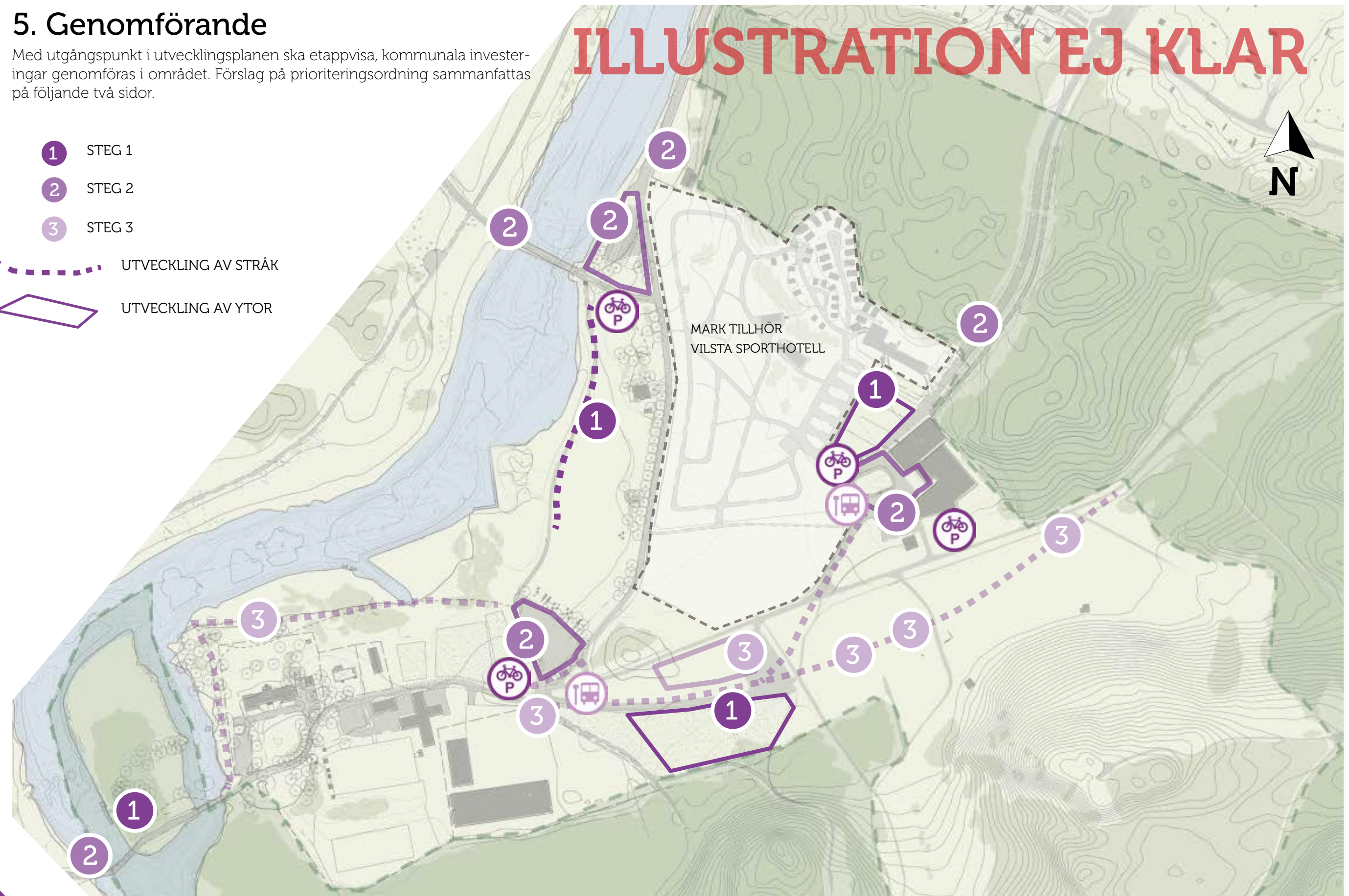
2 STEG 2

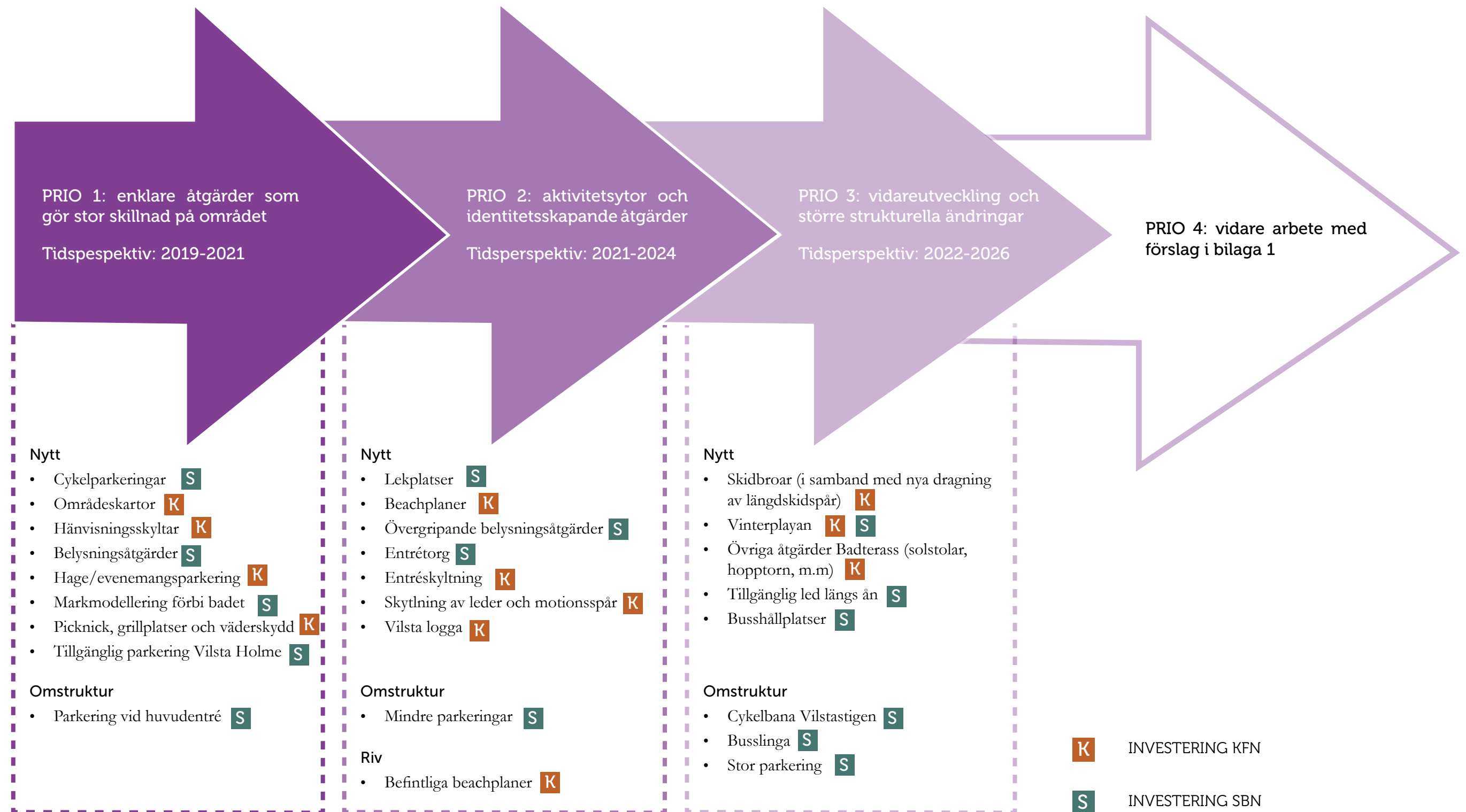
3 STEG 3

UTVECKLING AV STRÅK

UTVECKLING AV YTOR

ILLUSTRATION EJ KLAR

6. Bildförteckning

Bild 1 (s 23): Bild från Lycksele skidstadion. Foto: martinsons.se

Bild 2 (s 25/29): foto av Sylvian Aymoz, Méribel Tourism.

Bild 3 (s 27): Memorial day picnic, Iorna (2008) CC BY-NC 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/lorna-grl/2535560800/in/photostream/> [2019-02-20]

Bild 4 (s 27): Chula Vista Bayfront Park, Port of San Diego (2011) CC BY 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/portofsandiego/8170177874/in/photostream/> [2019-02-20]

Bild 5 (s 27): Cesar Chavez Park, Port of San Diego (2012) CC BY 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/portofsandiego/8170172774/> [2019-02-21]

Bild 6 (s 27): Big day of play, Seattle Parks (2017) CC BY 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/seattleparks/> [2019-02-18]

Bild 7 (s 27/29): Bild från Plant Architect.

Bild 8 (s 27): BBQ at Chio, Tenerife (2006) CC BY 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/tenerife/with/196433824/> [2019-02-20]

Bild 9 (s 27): Friluftslivets uke, Hans Kristian Thorbjørnsen (2016) CC BY-NC 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/statsministerenskontor/29166077480/in/album-72157673410368725/> [2019-02-18]

Bild 10 (s 29): Ice Skating in Downtown Louisville, Dave Dugdale (2013) CC BY-SA 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/davedugdale/> [2019-02-20]

Bild 11 (s 29): Borderdings Building Snowman, B.B. (2018) CC BY-NC-ND 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/torgeaux/26256264207/in/photostream/> [2019-02-20]

Bild 12 (s 29): Poo Poo Point picnic table, Peter Stevens (2012) CC BY 2.0 [online] tillgänglig via: <https://www.flickr.com/photos/nordique/6834310992/in/photostream/> [2019-02-20]

Bilagor till Utvecklingsplanen:

- Bilaga 1: förslag att utreda vidare
- Bilaga 2: uteslutna förslag
- Bilaga 3: sammanställning av åtgärdsplan, 2015
- Bilaga 4: Vilsta Naturreservat

7. Bilaga 1: förslag att utreda vidare

Under arbetet med utvecklingsplanen har fler frågor och infallsvinklar behandlats än vad som presenterats under avsnittet utvecklingsförslag. Några av dem finns stor anledning av utreda vidare. De presenteras i det här avsnittet.

7.1. Bebyggelsestrukturer

Vilsta friluftsområde bör detaljplanläggas och en volymstudie skulle kunna reda ut vilka alternativ som området tillåter. På så sätt kan även tydligare avtal och överenskommelser skrivas med andra aktörer än kommunen som verkar på området. Det underlättar såväl utveckling som samarbete mellan aktörerna. Behovet av inomhusytor för föreningsliv, allmänhet och besökare vid evenemang kommer med sannolikhet att öka i och med utvecklingen av Vilsta. Byggnadsstrukturen har inte behandlats djupgående i utvecklingsplanen och föreslås därför utredas vidare.

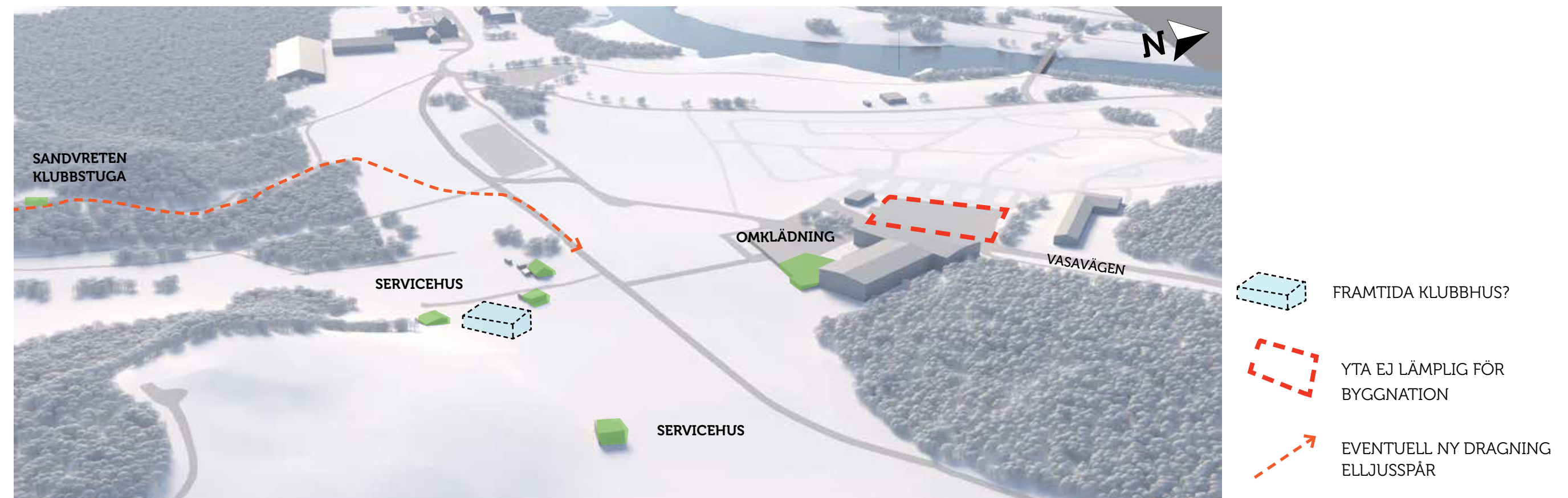
Parallellt med arbetet för utvecklingsplanen pågår en översyn av lokaliseringen av olika gymnastikformer i Eskilstuna av Kultur- och fritidsförvaltningen. I utvecklingsplanen har vi därför översiktligt sett om nya klubbhus utanför Vilstastugan och idrottshallarna kan avlasta vissa funktioner.

Flera föreningar önskar tillgång till fler inomhusytor för omklädning, toalett, garage, valla- och teknikbod, förråd, samt gemensamma samlingsytor. Sandvreten skulle kunna användas som klubblokal, då den idag står oanvänd. För att kunna använda Sandvreten finns önskemål om att kunna ta sig till stugan med bil. Dock används den vägen idag som mountainbike-led och eventuellt kommer elljusspåret dras om här i framtiden. Eftersom byggnaden dessutom ligger inne i naturreservatet måste det i så fall utredas närmare.

En möjlighet till nybyggnation som lyfts är att utnyttja parkeringsplatsen vid vasavägen intill campingen. Då antalet besökare förväntas öka i framtiden kommer dock förmodligen ytterligare parkeringsplatser att behövas. Det är därför inte lämpligt att utnyttja denna yta till bebyggelse. En annan möjlighet är att ersätta befintliga servicebyggnader intill skidbacken med ett kombinerat klubbhus. Det skulle underlätta för

såväl föreningsliv som för allmänhet om det finns större inomhusytor för omklädning, mötesplatser och träning. Vid anläggandet av ett nytt klubbhus skulle också de befintliga servicebyggnaderna i Vilsta kunna avlastas och optimeras.

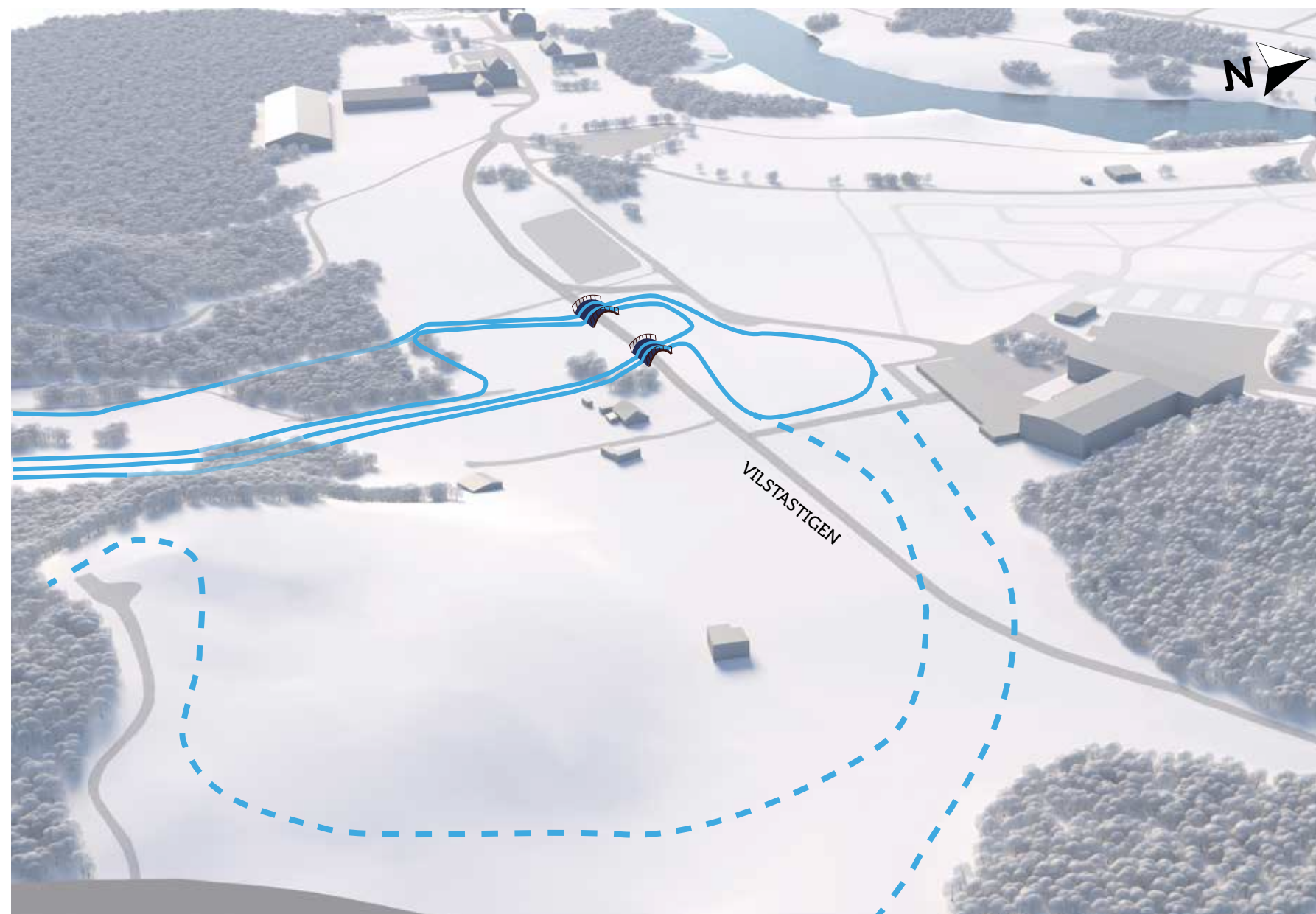
Oavsett framtida utformning är en av Vilstas kvalitéer idag att det finns dusch och ombytesmöjligheter även för allmänheten och detta bör bevaras, även om klubbhus tillkommer för föreningslivet.

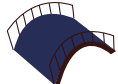

7.2. Tillfällig dragning av längdspår

Två av utvecklingsförslagen som har presenterats är omdragningen av Vilstastigen samt skidbroar som möjliggör för längdspåren av konstsnö att utökas. Det ger möjlighet till att anordna tävlingar med en mera publiknära och integrerad åkning. Längdåkning på konstsnö har vuxit väldigt fort och det finns ett stort önskemål om ytterligare expansion. Det kan gynna både tävlingsarrangemang men framför allt för den allt bredare allmänheten som söker sig till längdåkningsspåren för allsidig motion och naturnära rekreation.

Med en utökad konstsnöproduktion och eventuella möjligheter att dra skidspår i naturreservatet längs elljusspåren ökar förutsättningarna för såväl egenorganiserade som föreningsorganiserade aktiviteter under vintern. Hur det ska gå till och investeringar som då krävs behöver utredas ytterligare och göras i samråd med kommunbiologer och sakkunniga inom skididrotten.

- SKIDBRO
- FÖRSLAG LÄNGDSLINGA, CIRKA 2,6 KM
- MÖJLIG DRAGNING AV TÄVLINGSSPÅR

7.3. Entré till Vilsta camping

Tidigare var receptionen till campingen belägen i huvudparkerings södra del, men är numera förlagd till Sporthotellets huvudbyggnad vid Vasavägen. Utcheckningens uppställningsyta ligger i slutet av gång- och cykelbanan och tvingar ut gång- och cykeltrafikanter i körbanan, då möjlighet att passera invid idrottshallen saknas. Efter uppställningsytan för utcheckande fordon från campingen finns en stödmur, vilket ytterligare försvårar en trafiksäker passage.

Som förstagångsbesökare till campingen är det svårt att förstå var incheckning ska ske och vilka byggnader som tillhör campingen och inte. Om reception och campingens huvudbyggnad ligger på samma ställe, öppnar det upp för att skapa en tydligare och mer lättläst entré. Då kan även in- och utcheckande fordon få egna, anvisade ytor vilket även underlättar för de oskyddade trafikanterna.

Framför Vilsta campings huvudbyggnad finns en visuellt tydlig ensidig allé. Genom att stamma upp den något och hårdgöra ytan mellan trädraden och huvudbyggnaden, kan en fristående entré kapas till campingen, med plats för både incheckande och utcheckande fordon. På så vis kan flödet av fordon förenklas på ytan och campingen får en tydlig, lättläst och välkomnande entré. Slänten upp mot befintlig byggnad måste bearbetas, antingen med en stödmur eller en brantare slänt som kläs med buskar eller annan växtlighet. Förslaget behöver utredas vidare i samråd med Sporthotellets ägare.

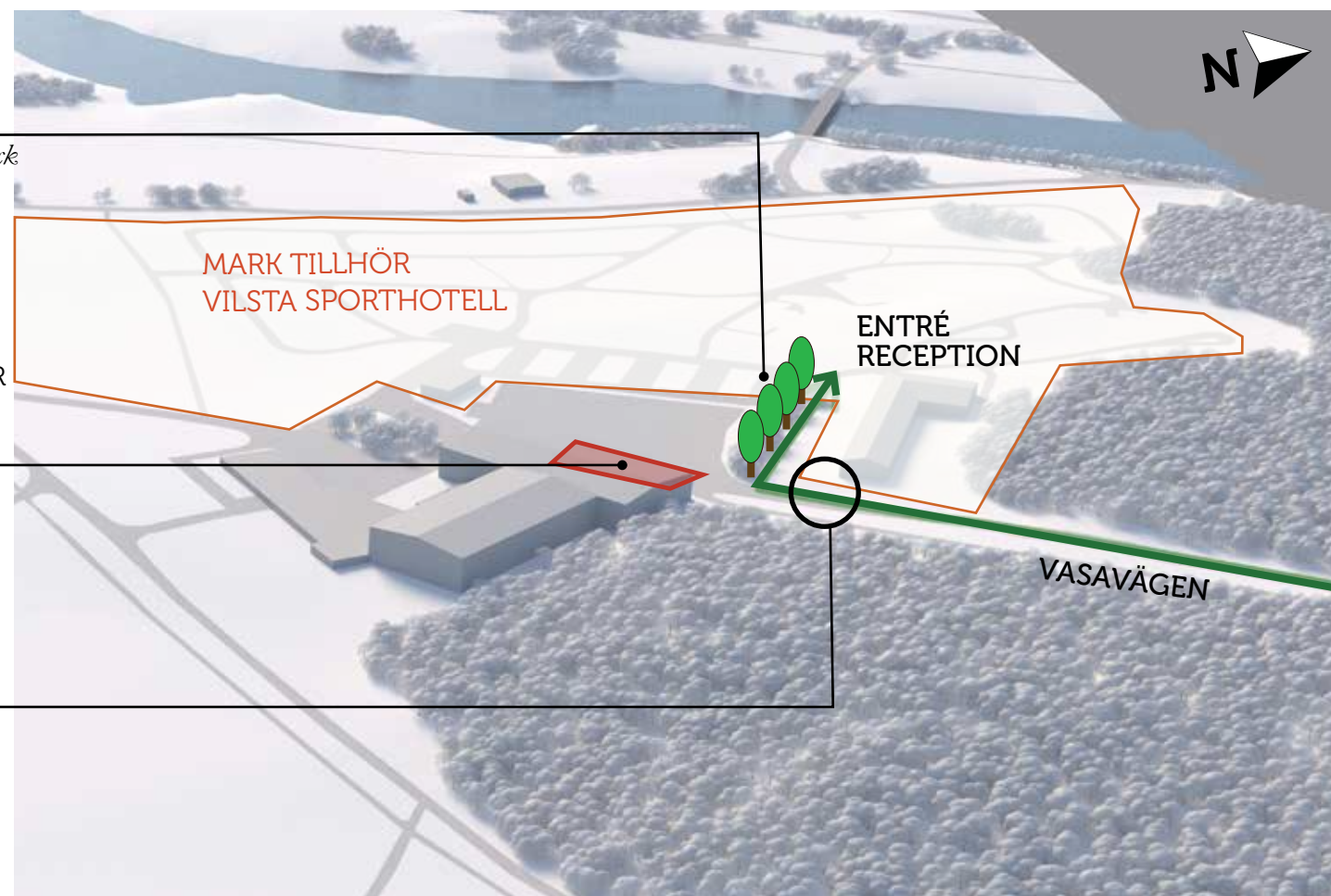
ALLÉ BEVARAS OCH STAMMAS UPP

Ger ett mer välkomnande intryck och fungerar som avskiljare mellan campingens entré och bilparkeringen.

UPPSTÄLLNINGSYTA FÖR UTCHECKADE FORDON FLYTTAS

Skapar en trafiksäkrare miljö för främst gående och cyklister.

NY TYDLIG OCH VÄLKOMNANDE ENTRÉ

Uppställningsytan för campingens fordon som checkar ut delar idag yta med gång- och cykelbana.

Yta utanför huvudbyggnaden föreslås struktureras om så att en tydligare entré skapas.

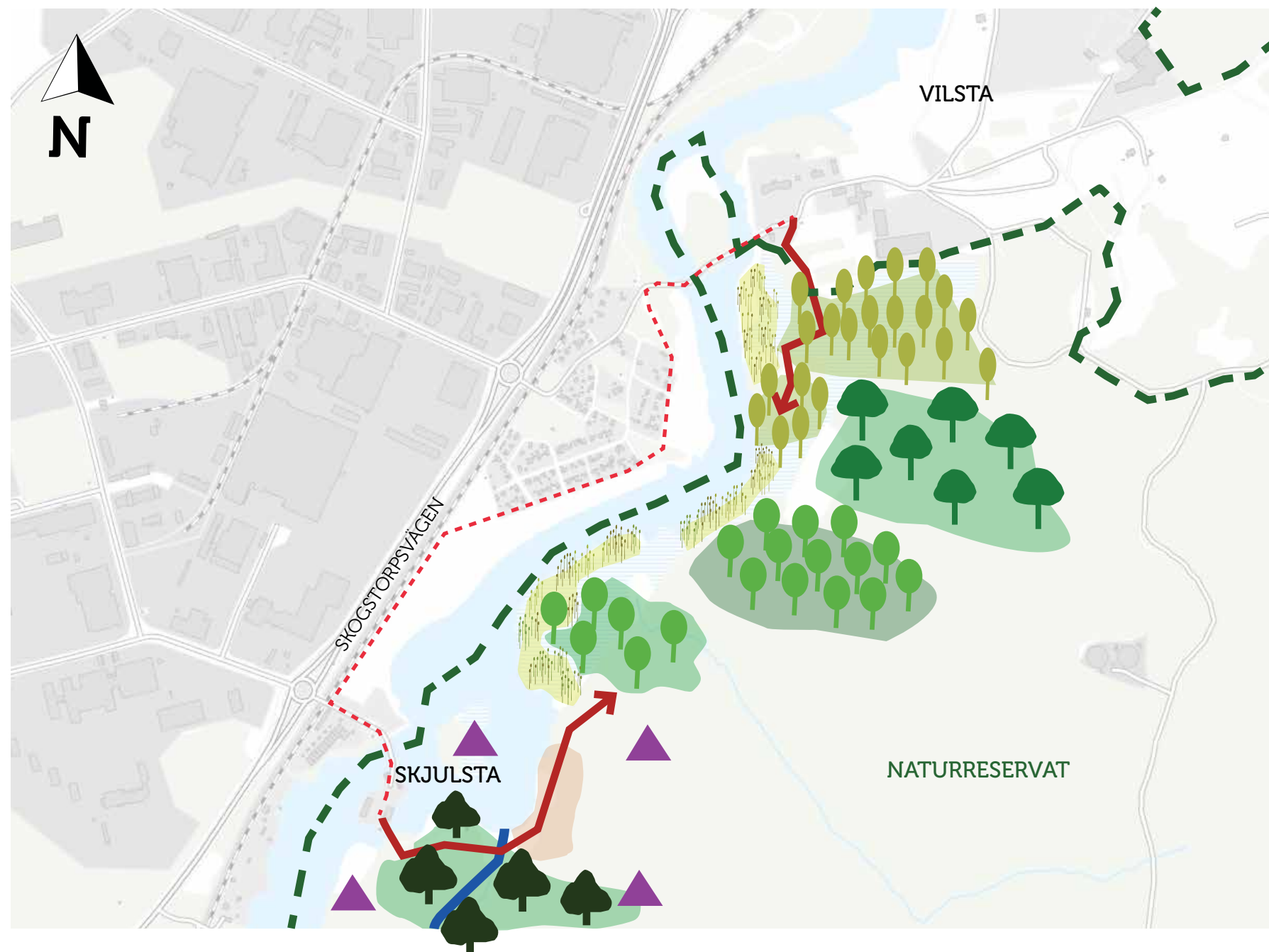
7.4. Upplevelseslinga Vilsta - Skjulsta

För att knyta ihop de två friluftsområdena Vilsta och Skjulsta på ett mer rekreativt och naturnära sätt än idag, föreslås en tillgänglig upplevelseslinga att utredas vidare. Detta skulle skapa möjligheter även för de med funktionsnedsättning att komma närmare naturen och de olika naturtyperna som finns att uppleva i närområdet. Naturtyperna på kartan nedan är schematiskt inritade och stämmer alltså inte helt överens med verkligheten.

Grundtanken med slingan är att göra annars otillgängliga naturtyper tillgängliga för alla, främst genom spångkonstruktioner. Det finns också goda möjligheter att skapa platser för vila och samvaro längs slingan. Förutom olika naturtyper finns det många kulturminnen att uppleva på vägen (se karta nedan). Den föreslagna upplevelseslingan kan med fördel kopplas på den befintliga promenadstigen längs Skogstorpssvägen för att få en trevlig rundslinga. Eftersom upplevelseslingan skulle sträcka sig inom naturreservatsområdet måste dialog

föras med kommunbiolog på park- och naturavdelningen vid fortsatt arbete.

Det finns bättre förutsättningar för att tillgängliggöra Skjulsta friluftsområde för personer med funktionsnedsättning än den mer kuperade Vilsta-delen av reservatet. En egen utvecklingsplan för Skjulsta skulle kunna tas fram för att förbättra helhetsupplevelsen med områdena och naturreservatet som förbinder dem.

Bilderna ovan visar exempel på hur spång och rastplatser skulle kunna utformas.

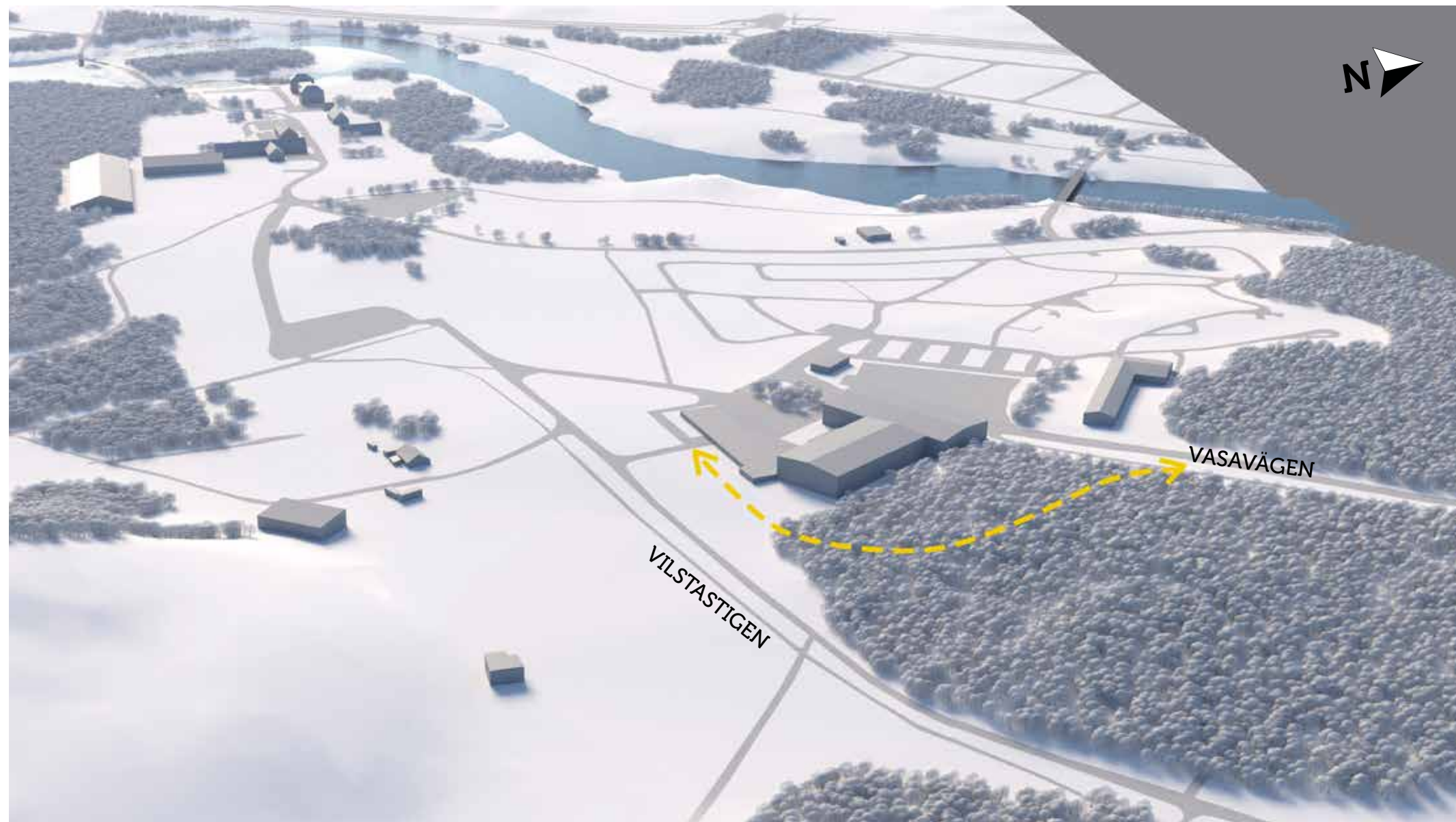
8. Bilaga 2: uteslutna förslag

En del förslag har utretts i arbetet med utvecklingsplanen, men har av olika anledningar inte tagits med bland utvecklingsförslagen. Dessa presenteras här.

8.1. Gång- och cykelväg genom skogen

Tidigt i processen utreddes möjligheten att dra en gång- och cykelväg genom den del av reservatet som ligger mellan Vasavägen och Vilstastigen (se bild nedan). Detta för att öka tillgängligheten till och från de stora skogsytorna.

Reservatsområdet är dock väldigt kuperat, har utmärkta fornlämningar som inte är framgrävda och flera höga naturvärden. En dragning för gång- och cykel med belysning, fällning och markarbeten som krävs anses därför inte vara aktuella. Med tydlig skyltning och ett välkomnande entrétorg kommer skogen att kännas lätt att nå via de redan befintliga stråken.

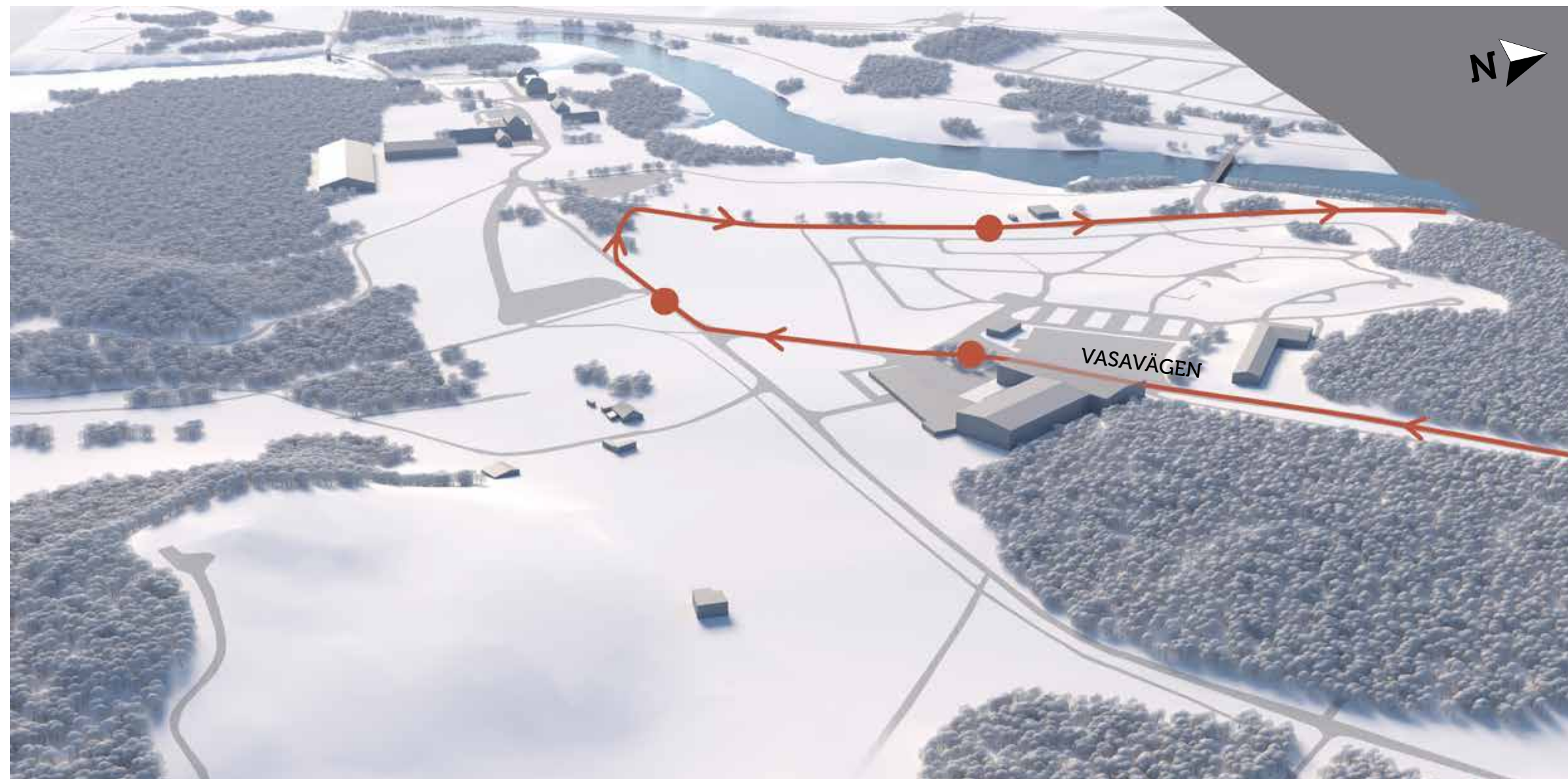
8.2. Busslinga runt området

I arbetet med att disponera om trafikstrukturerna för de motorfordon som rör sig på området, analyserades flera möjligheter för just buss-
traffiken. I ett tidigt skede var ett förslag att utöka busslinjen från att
dagens vändhållplats framför Vilstastugans entré vid Vasavägen, till
att fortsätta runt badplatsen.

Fördelarna som sågs med detta förslag var möjligheten att komma
närmare flera delar av området och öka attraktiviteten att resa till och
från Vilsta med buss. Sommartid skulle bussen ta resenärerna hela

vägen till vattnet och badplatsen och vintertid nära skidbacken och
skidspåren med skidutrustningen i bussen.

Förslaget ansågs dock påverka hela busslinjen i alltför stor utsträck-
ning med utökad körtid och körsträcka, samt medföra risker med
ökad trafik förbi badplatsen där många oskyddade trafikanter befin-
ner sig. Det har därför uteslutits och ersatts av ett annat förslag som
presenteras på sida 21.

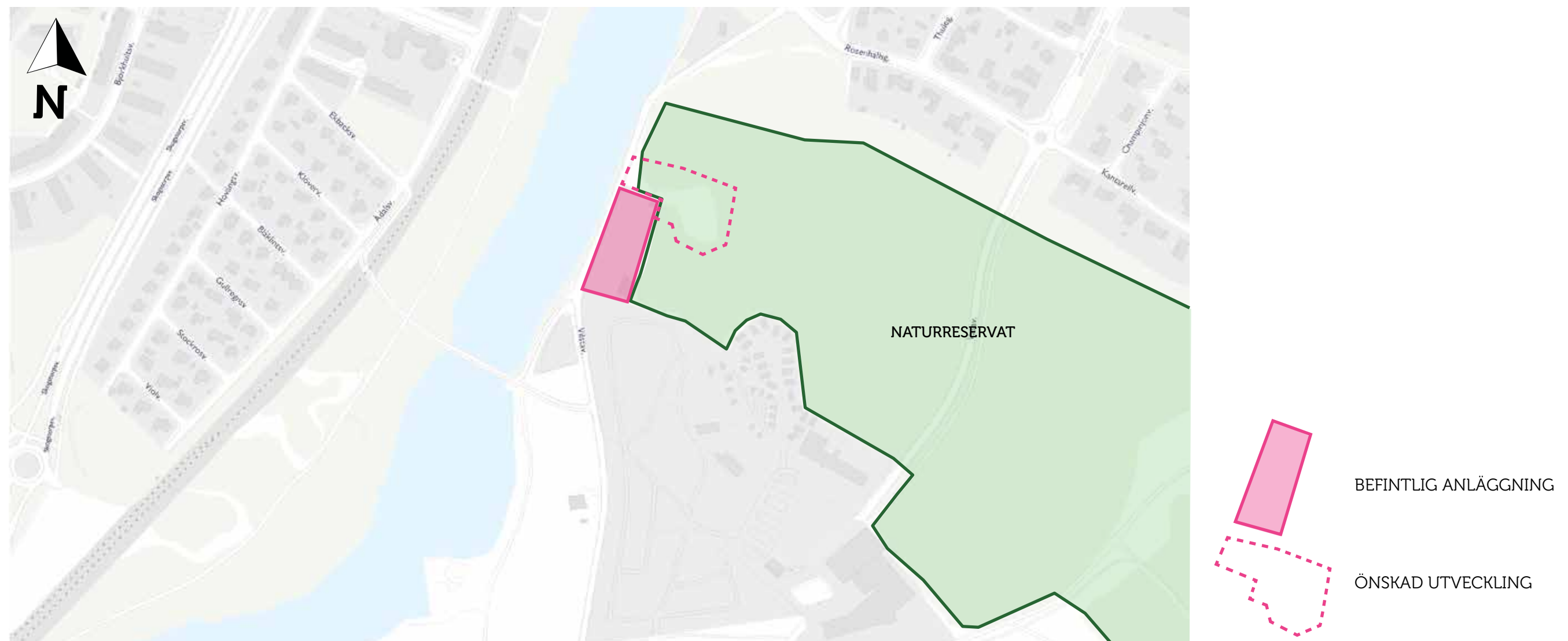

8.3. Utveckling av bangolf intill befintliga banor

I workshop- och dialog arbetet med föreningslivet i Vilsta framkom många värdefulla synpunkter och möjlighet att ta del av deras visioner. Eskilstuna bangolfklubb har sin utomhusanläggning i västra delen av projektområdet, längs Vilstavägen intill campingområdet och naturreservatet. Deras idé för att utveckla verksamheten handlade om att bygga ut den befintliga anläggningen, för att kunna anlägga flera sorters banor med olika underlag.

Fördelen för föreningen skulle vara möjlighet att expandera såväl föreningens medlemsantal som tävlingsarrangemang. Även allmänhetens spelare skulle få ett större utbud för att spela bangolf utomhus.

Nackdelen är att området där det finns möjlighet att expandera och bygga ut anläggningen ingår i naturreservatets område och det är inte förenligt med den typen av hårdgjorda ytor. De begränsar naturen och riskerar att störa eller förstöra naturvärden. Förslaget har därför uteslutits och dialog om bangolfklubbens utveckling fortsätter i andra forum.

9. Bilaga 3: sammanställning av åtgärdsplan, 2015

Under 2015 togs en förstudie för Vilsta friluftsområde fram. Denna resulterade i en lista av föreslagna åtgärder, varav flera av dem nu har genomförts. Se en sammanställning av dessa nedan.

Utförda åtgärder 2015-2017

1. Naturstig med skyltar som beskriver naturen (naturstig, träd, buskar, djurliv m.m)
2. Underhåll av nedslitna ridstigar
3. Röjning av sly samt slåtter av Vilsta holme
4. Konstsnöspår på en preparerad slinga ca 1.3 km
5. Översyn och förbättring av spårmarkeringar, skyltning & information
6. Utveckling av ridning i Vilsta & röja ridstigar
7. Utveckling av ridning i Vilsta & tillgänglighetsutveckling av ridstigar
8. Hundlekspark
9. Belysning av gångstigen på hundsidan & av parkeringen vid badplatsen, längs med badplats och promenadstråk längs med vatten
10. Fler bänkar utefter motionsspåren
11. Utveckling av cykel & MTB
12. Höghöjdsbana vid backen
13. Alpin vision & utveckling/höjning av backe/fler nerfarter
14. Alpin vision & utveckling/fullfölja planerna på konstsnöspår inklusive spårmaskin
15. Alpin vision & utveckling/ny liftstuga med utökat användningsområde samt parkering nära liften
16. Röjning av betesmark/kring ekar
17. Konstsnöspår på en preparerad slinga ca 1.3 km
18. Översyn och förbättring av spårmarkeringar, skyltning & information
19. Utveckling av ridning i Vilsta & röja ridstigar
20. Utveckling av ridning i Vilsta & tillgänglighetsutveckling av ridstigar
21. Hundlekspark
22. Fler bänkar utefter motionsspåren
23. Utveckling av cykel & MTB
24. Höghöjdsbana vid backen
25. Alpin vision & utveckling/höjning av backe/fler nerfarter, utveckling/fullfölja planerna på konstsnöspår inklusive spårmaskin
26. Röjning av betesmark/kring ekar (kontinuerligt arbete)
27. Slåtter/röjningar vid Skjulsta badet (kontinuerligt arbete)

Ännu ej utförda åtgärder

1. Utökad & förbättrad belysning runt parkering, raststugan
2. Hårt underlag mellan Vilstastigen & grillplatsen samt mellan backen & raststugan
3. Utveckling av parkeringen (Fler p-platser & utveckling för personer med funktionsnedsättning)
4. Fler sopkorgar med gratis/nedbrytningsbara bajsåsar för hundar och källsortering
5. Utveckling av raststugan
6. Utveckling av restaurangen
7. Entré, mötesplats, informationscentrum & samlingspunkt för besökare Vilsta friluftsområde
8. Utveckling av badplatsen Tillgänglighetsanpassa bryggan vid badplatsen t.ex. Hårt underlag eller sammanhängande trätrall ner till bryggan på badet
9. Utveckling av trafikplanering, parkeringsmöjligheter
10. Hinderbana
11. Lekplats & klättervägg/klättersvamp/bouldering
12. Utegymp
13. Parkourpark
14. Kortare motionsslinga med mycket bra belysning och hårt underlag för rullstol, rullator, inlines, rullskidor och konstsnö
15. Utveckling av grillplatser & rastplatser
16. Cykelgarage/cykelparkering
17. Gallring/breddning för dubbelspår och nedfallande natursnö på de befintliga skidspåren
18. Utveckling av beachvolleyboll/beachfotboll /beachhandbollsplaner
19. Fotbollsgolf & fotbollsplan
20. Utveckling av längre motionsspår & tillgänglighetsanpassning
21. Skiss för Damm, för att säkra konstsnö och fånga upp smältvatten
22. Isbana
23. Utlåning av cyklar

10. Bilaga 4: Vilsta Naturreservat

Naturreservatet har inte ingått i projektområdet för utvecklingsplanen, men då det är en del av kärnan i Vilsta friluftsområde och många av aktiviteterna utövas inom dess gränser behöver reservatet beskrivas ändå.

Vilsta Naturreservat

Vilsta naturreservat upprättades år 1974 och omfattar 406,2 hektar. Sedan år 2001 ingår även hela reservatet i ett så kallat Natura 2000-område. I Bevarandeplanen för Natura 2000-området (Länsstyrelsen, Södermanlands län, dnr 511-6970-2017) anges att den huvudsakliga anledningen till bildandet av naturreservatet var ”att säkerställa de närboendes möjlighet till friluftsliv”. Bevarandeplanen anger även att Vilsta är ett av de mest välbesökta naturreservatet i länet, vilket troligtvis är tack vare sitt centrumnära läge och de höga naturvärden som finns här.

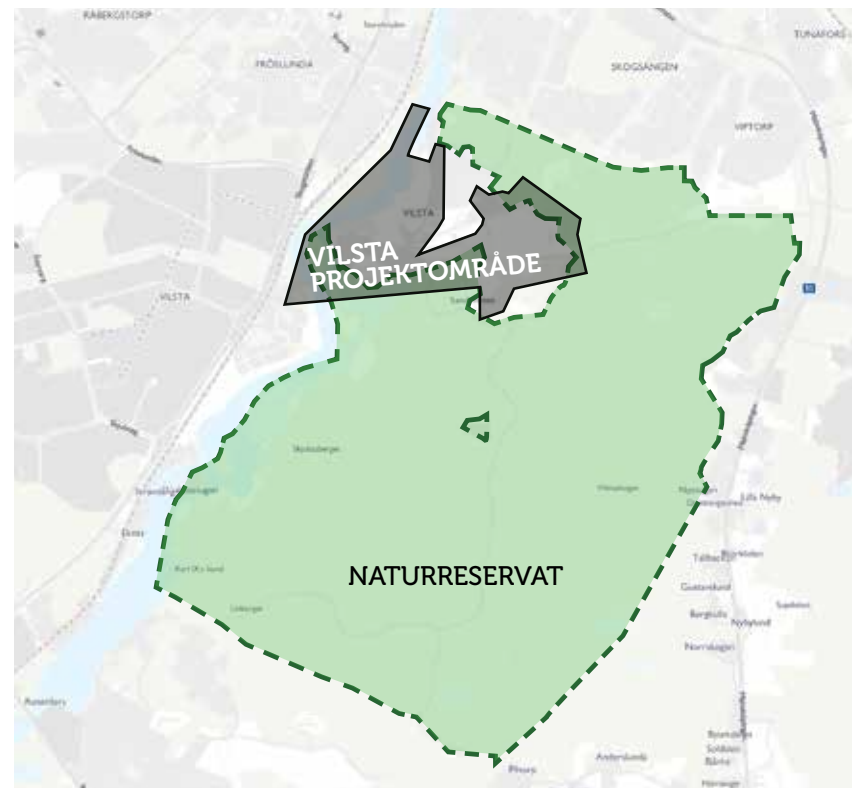
VILSTA NATURRESERVAT FAKTARUTA

- Upprättades 1974
- Total area: 406,2 hektar
- Area Natura 2000: 244, 84 hektar
- Skötselplan (reviderad 2010)

Mycket har hänt under tidens lopp i det som vi nu upplever som en sluten skog. Den sista bonden som lämnade Vilsta på 1900-talet skulle nog knappt känna igen sig på området idag. De strandnära slättermarken har vuxit igen till skogar med al, gråvide och hägg, som på sikt kommer att utvecklas till värdefull sumpskog. De torrare ängarna och betesmarkerna har blivit ädellövdungar, som domineras av ek. Vilsta är kupperat och kullarna och berghällarna tar över mer och mer ju längre österut du kommer. Här finns en mosaik av tallskog och kalkpåverkad barrblandskog.

Genom Vilstas norra delar går ett stråk av kalkhaltig sten, leptit, som vittrat och gett näring till marken i den annars rätt magra jordmånen i resten av reservatet. Kalkstråket går både genom torrare och blötare delar och därför kan du se kalkälskande växter och blommor av alla möjliga slag.

År 2001 togs det fram en skötselplan för Vilsta naturreservat, som sedan reviderades år 2010. Syftet med skötselplanen är att gynna det rörliga friluftslivet, samt att värna och skydda naturvärden och den biologiska mångfalden. Om ingrepp i naturreservatet eller den närliggande naturen ska göras måste det ske i samråd med Eskilstuna kommun. Kommunbiologer på Stadsbyggnadsförvaltningen är utsedda till förvaltare av naturreservatet och de ska vara delaktiga i eventuella

Projektområdets förhållande till naturreservatets omfattning.

Skötselplanen syftar till att bevara höga naturvärden och gynna friluftslivet.

förslag som rör ingrepp i reservatet. Motionsspåren i naturreservatet förvaltas av Kultur- och fritidsförvaltningen i samråd med kommunbiologerna. När skötselplanen framöver återigen ska revideras föreslås det rörliga friluftslivets utveckling utredas särskilt och att föreningslivet får möjlighet att vara delaktiga.

Många av de synpunkter som framförts om önskade åtgärder i naturreservatet under arbetet med utvecklingsplanen följer den skötselplan som är framtagen. Det innefattar bortplockning av gran, bortforsling av död ved så att det inte hindrar det rörliga friluftslivet, samt trygghetsskapande åtgärder vid motionsspår.

Målet för de gamla barrskogarna är att de ska skötas med inriktning mot naturlig dynamik, vilket innebär att de i princip ska lämnas orörda. Detta kan göra att önskemål om att skogen ska kunna vara möjlig att nyttja överallt är svårt att tillgodose. I det stora hela finns det goda förutsättningar för det rörliga friluftslivet att fortsätta utvecklas även inom reservatet. Ytterligare konsekvensbeskrivningar kan dock bli nödvändiga inför en framtida revidering av skötselplanen.

Natura 2000

Syftet med Natura 2000 är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för Europas mest värdefulla och hotade naturtyper och arter. I varje enskilt Natura 2000-område är syftet att prioriterade naturtyper och arter bevaras. På så sätt bidrar området på bästa sätt till en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

I Vilsta är de prioriterade bevarandevärdena för Natura 2000 äldre skogsmark med tall och löv, trädklädd betesmark med äldre vidkroniga ekar samt inslaget av myrmark. Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet som ska bevaras i området är:

7140 - Öppna mossar och kärr

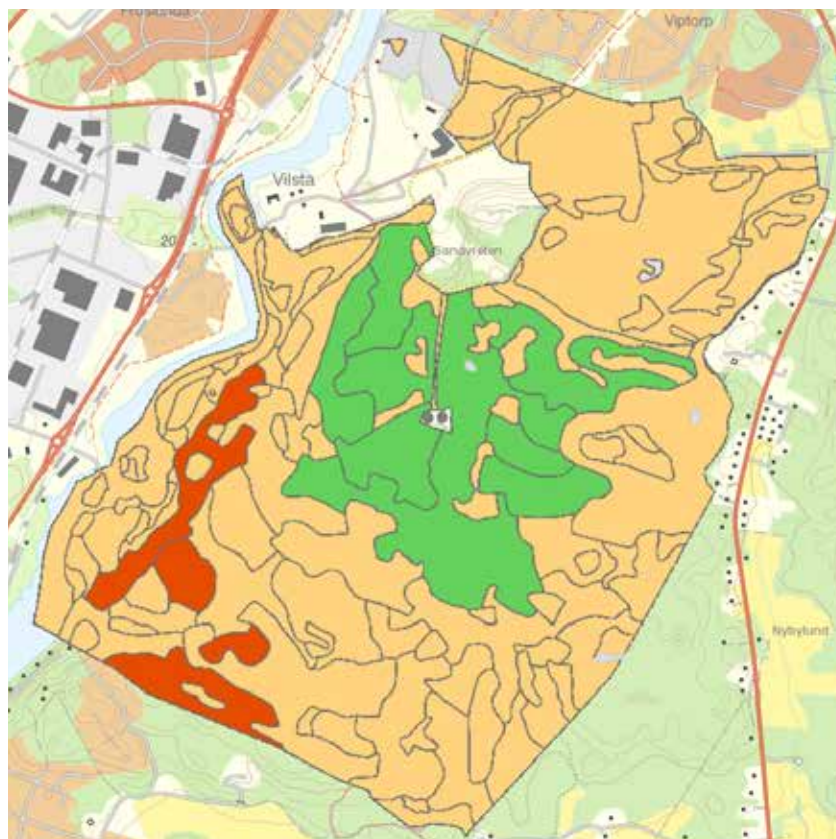
9010 - Taiga

9050 - Näringsrik granskog

9070 - Trädklädd betesmark

91D0 - Skogsbevuxen myr

Dessa naturtyper visas i karta över Vilsta Naturreservat på nästa sida.

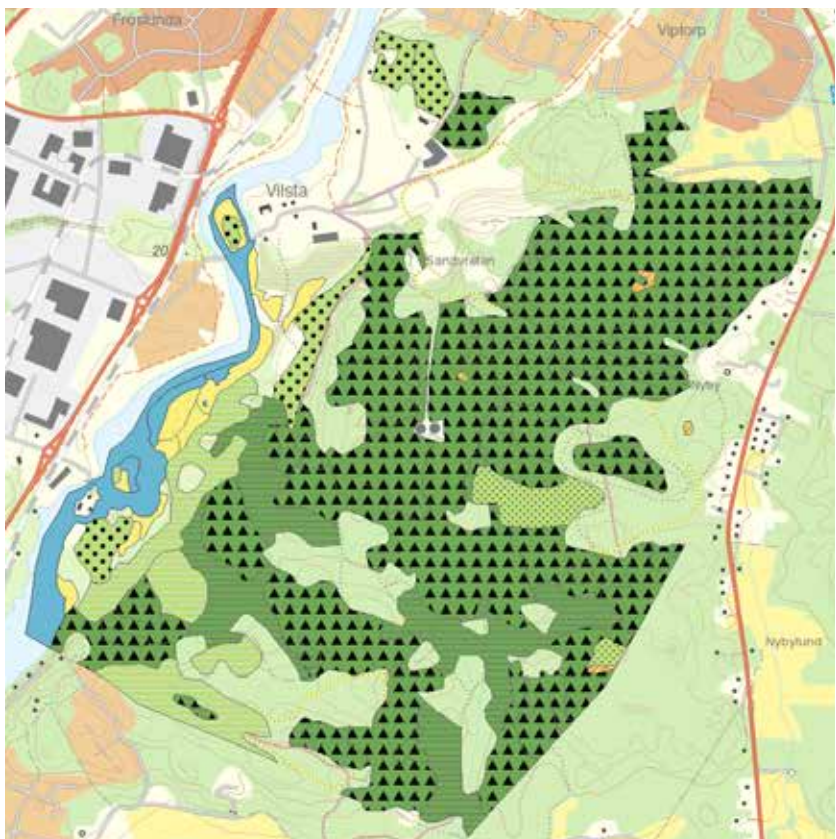

Naturvårdsverkets karta över vilka områden som inventerats/granskats enligt kartdatabas skyddad natur. Inventering huvudsakligen utförd 2007-2012.

■	EJ GRANSKAD NATUR
■	INVENTERAD I FÄLT
■	GRANSKAD VID SKRIVBORDET

KÄLLFÖRTECKNING / FÖRDJUPAD LÄSNING

- Skötselplan för Vilsta Naturreservat (Länstyrelsen Södermanland, 2001)
- Bevarandeplan för Vilsta avseende Natura 2000 (Naturvårdsverket, 2017)
- Revidering av Vilsta Naturreservat (Länstyrelsen Södermanland, 2010)

Karta över naturtyper och arter som ska bevaras i området enligt Natura 2000. Källa: Naturvårdsverket, 2017.

■	9070 - TRÄDKLÄDD BETESMARK
■	9010 - TAIGA
■	9050 - NÄRINGSRIK GRANSKOG
■	7140 - ÖPPNA MOSSOR OCH KÄRR
■	91D0 - SKOGSBEVUXEN MYR
■	EJ FULLGOD NATURTYP
■	OBESTÄMD NATURTYPSTATUS

Karta över skötselområden, tillhörande Länstyrelsen i Södermanlands läns beslut om revidering av Vilsta Naturreservat, 2010.

■	VASS	■	TRÄDKLÄDD BETESMARK
■	TALLSKOG	■	LÖVÄNG
■	GRANSKOG	■	STRANDÄNG
■	LÖVBLANDAD BARRSKOG	■	ÅKERMARK
■	SUMPSKOG	■	GRANPLANTERING, F.D ÅKERMARK
■	LÖVSKOG	■	BEBYGGELSELÄMNING
■	ÄDELLÖVSKOG	■	ÖVRIG MARK